

- Vindicatio, 22. q. 108
 Virginitas, 22. q. 152
 Virginitas Mariæ virginis, 3. q. 28
 Vilio Dei, 1. q. 12
 Vita Dei, 1. q. 18
 Vita divisa in activam & contemplativam, 22. q. 179
 Vita contemplativa, 22. q. 180
 Vita activa, 22. q. 181
 Vitarum inter se comparatio, 22. q. 132
 Vita secundum se, 22. q. 71
 Ultimus finis hominis, 12. q. 1
 Unionem animas ad corpus, 1. q. 76
 Unionem Christi consequentia, 3. q. 16
 Unitas Dei, 1. q. 11
 Unitati conjuncta quantum ad voluntatem, 3. q. 18
 Unitati Christi incipientia quantum ad esse, 3. q. 17
 Unitati conjuncta quantum ad operationem, 3. q. 19
 Voluntarium, 12. q. 6
 Voluntas, 1. q. 82
 Voluntas Dcl, 1. q. 19
 Voluntas quorum sit, ut volitorum, 12. q. 8
 pertinencia ad Voluntatem primi hominis, 1. q. 92
 Votum, 22. q. 88
 Usura, 22. q. 78
 Usus qui est actus voluntatis, 12. q. 16

Ex Supplemento.

- Visio Divinae essentiae per comparationem ad beatos, 22
 Voluntas & intellectus damnatorum, 98
 Uxoriciendum, 60

FINIS SECUNDI INDICIS.

INDEX TERTIUS

Res omnes, ac doctrinas memorabiles, que in tribus ejusdem Summae partibus, ac Supplemento tractate sunt, summatim comprehendens, & loca ubi latius explicantur, demonstrans.

A B

A Edicatio rerum temporaliuum secundum præparationem animi, ut scilicet homo sit paratus, si opus fuerit, omnia dimittere, vel distribuere, pertinet directe ad perfectionem: non autem abdicatio rerum actualis: quia sit in ea non constitut essentialiter perfectione, sed est quoddam perfectionis instrumentum, 12. qu. 108. 4. ad 4. item 22. q. 184. 7. ad 1

10 Christus specialiter dicitur filius Abrahæ, & David. triplici ratione, scil. quia ad hos specialiter de Christo remissio facta est: & quia Christus futurus erat Rex, Prophetæ, & Sacerdos: & quia in Abraham primo incepit circumcisio, & in David eleccio, 3. q. 31. 2. o.

11 Fuit primus inter antequos patres, qui accepit promissionem de Christo nascitur, 3. q. 70. 2. c.

12 Faæ fuit Abrahæ, non quidem propter meritum eius, fed ex gratia Dei, 12. q. 98. 4. c.

13 Omnes descendentes ab Abraham decimati sunt in eo, præter Christum, 3. q. 31. 8. o.

14 In communis. + Abram dedit decimas Melchisedech domino sacerdoti, 22. q. 87. 1. ad 3

15 Adoravit angelos, in quantum apparentes in corporibus, quasi imaginibus, representabant Trinitatem, 1. q. 31. 3. ad 5

16 Iude obtulit angelis cibos, quia creditit eos homines esse, in quibus tamen Deum venerabatur, sicut solet Deus esse in Prophetis: ut Augustinus dicit, 1. q. 51. 3. ad 5

Abrenuntiatio divitiarum comparatur elemosynis, sicut universale particulari, & holocaustum sacrificio, 12. q. 102. 3. ad 8. item 22. q. 186. 3. ad 6. & 5

17 Accedens ad ancillam sumam non peccavit, 22. qu. 154. 2. ad 3

18 Neque volens occidere I-

per negligientiam confessionis. Primum est remedium contra peccatum, quia peius est peccatum publicum, quam occultum, propter maiorem contemptum, & propter scandalum. Sed secundum contraria tur peccantibus, 3. q. 84. 6. ad 1.

1 Absolutio facta a sacerdote peccatore valer sicut a iusto, nisi sit haereticus, 22. q. 39. 3. o.

2 Absolvit Deus auctoritative, homo vero ut minister & instrumentaliter. Et inter ministros Dei Papa dicitur absolvere aliquem, eriam per aliun officium absolutionis impendat, 1. q. 112. 2. ad 2. fin. 1.

3 Forma absolutionis sacramentalis est hac: Ego te abservo: reliqua qua adjunguntur, sunt in arbitrio sacerdotis, 3. q. 84. 3. c.

4 Differt a forma baptisimi & confirmationis, 3. q. 84. 3. c.

5 Debet fieri per verbum indicativum, 3. q. 84. 3. o.

6 Absolutio in publico facta, ut in missa, & prima, & completorio, non est sacramentalis, 3. q. 84. 3. ad 1.

7 Effectus + Culpa remittitur per absolutionem sacerdotis, 3. q. 84. 3. ad 3.

8 Quodam reliquia peccati remanent post absolutionem, scilicet dispositio ad peccatum, & reatus, licet diminuta, 3. q. 86. 5. o. & q. 99. 1. ad 3.

Absolutum est prius relatio secundum esse, & est posterius relatio secundum dici, 12. q. 16. 4. ad 2.

1 Abstinentia importat subtractionem ciborum. Ideo est virtus, si ratione regulatur, 22. q. 143. c. & q. 146. 1. o.

2 Est specialis virtus, 22. q. 146. 2. o.

3 Effectus, + Abstinentia a cibo necessaria ad valetudinem, quoad primam dispositionem corporis, laudatur, non autem quoad ea, quae incumbunt ex officio, seu societate, 22. q. 147. 1. 2. o. & q. 150. 1. ad 1.

4 Consistit in medio, licet denominetur a defectu, 22. q. 146. 11. ad 3.

5 Usus ciborum & eorum abstinentia non pertinent ad regnum Dei, nisi sint cum ratione, fide, & dilectione Dei, 22. q. 146. 1. ad 1.

6 In scientia abstinentia est ministranda, ut scilicet homo a cibis abstineat, prout oportet, pro congruentia hominum cum quibus vivit, & persona sua, & pro valetudinis sua necessitate, 22. q. 146. 1. c. f.

7 Abstratio triple, scilicet a materia, & ab inferiori, & a sensu, 1. q. 10. 3. c.

8 Duplex, scilicet secundum duplicitatem operationem intellectus, id est, per modum compositionis, & divisionis; sicut cum intelligimus aliquid non esse in alio, vel esse separatum ab eo. Vel per modum simplificis, & absolutae consideracionis: sicut cum intelligimus unum, nihil considerando de alio, 1. q. 85. 1. ad 1.

9 Fit a materia quadruplici, scilicet sensibili, intelligibili, communali, & individuali, 1. q. 85. 1. ad 2. & 3. q. 77. 2. ad 4.

10 Mathematica abstrahunt a materia sensibili, non autem materia intelligibili, sed per eam demonstrant, 1. q. 85. 1. ad 2. & 3. q. 77. 2. ad 4.

11 Intellectus agens abstrahit species intelligibilis, a phantasmibus, inquantum virtute ejus possumus intelligere naturas specterum, sine conditionibus individualibus, 1. q. 12. 13. c. & q. 85. 1. ad 2. & ad 3. & ad 4.

12 Necesse est, quod intellectus noster abstrahat a phantasmibus, inquantum virtute ejus possumus intelligere naturas specterum, sine conditionibus individualibus, 1. q. 12. 13. ad 2. & 12. q. 98. 1. ad 2. & 12. q. 75. 4. o. item 5. c. & q. 180. 5. c.

13 Immo in statu innocentiae homo non acquisivit scientiam ex sensibus, 3. q. 61. 2. o.

14 Omnis intellectus abstrahit ab hic & nunc: alter ramen angelicus, quam humanus, 1. q. 50. 2. c. & qu. 107. 4. c.

15 Perfectione prudentiae & cuiuslibet intellectualis virtutis consistit in abstracione a sensibus, 22. q. 53. 6. c.

16 Quanto plus intellectus

abstrahit a sensibus, tanto melius intelligit, 22. q. 15. 3. c. & q. 51. 6. c.

17 Abstratio a sensibus duplicitate contingit, scilicet ex causa animali, id est, attentione ad intelligibilias, vel imaginabilias; vel ex causa naturali, id est ex infinitate, vel somno, 22. q. 273. 3. c.

18 Ex tripli causa continet, scilicet corporali, ut infimata, vel diabolica, vel divina, 22. q. 173. 3. c. & q. 475. 2. c. fi.

19 In abstractione speciei intelligibilis est ordo: quia primo oportet, quod species representetur sensui; secundum ab imaginacioni, & tertio intellectui possibili, qui immaturus speciebus phantasmatum, secundum illustrationem intellectus agentis, 22. qu. 173. 2. c.

20 Abstratio a sensibus quando fit perfecte, scilicet ut nihil sensibus percipiatur; quando imperfecte, scilicet ut discernatur, sed non plene inter visa imaginari, & visa per sensum, 22. q. 173. 3. c.

21 Visio Dei. + Videns Deum per essentiam non potest aliquid abstrahere ab illo, 3. q. 3. 3. c.

22 Homo in hac vita non potest videre essentiam Dei, nisi abstrahatur a sensibus, 1. q. 12. 11. ad 2. & 12. q. 98. 1. ad 2. & 12. q. 75. 4. o. item 5. c. & q. 180. 5. c.

23 Christus mortaliter videbat Dei essentiam, sicut etiam beatii, sine abstractione a sensibus, 22. q. 175. 4. ad 1.

24 Ad videndum essentiam Dei non oportet abstrahi a operibus vegetativis, 22. q. 175. 4. ad 3.

25 In visione prophetica aliquando fit abstratio a sensibus, aliquando vero non, 22. q. 173. 3. o.

26 Abstratum + In Deo. + Abstratum & concretum in divinis sunt idem realiter, & differunt ratione, 1. q. 1. 2. 3. c. & 1. 2. o. & ad 1. & q. 40. 1. ad 2. & 2. c. & 3. q. 17. 1. c.

27 In creaturis, + In omni

creature differunt concretum, & abstractum, 1. quest. 40. 1. ad 1.

28 Omne abstractum, etiam non subsistens, est tantum unum numero, 1. q. 54. 1. c.

29 Abstractum significat incompletum, non subsistens, concretum vero compostum, 1. q. 3. 3. ad 1. & qu. 13. 1. ad 2. & q. 32. 2. c.

30 Nominis concreta significant ens completem subsistens, sed abstracta quo aliquid est, 1. q. 3. 3. ad 1. & qu. 13. 1. ad 2. & q. 32. 2. c.

31 Nomina concreta, & abstracta possunt predicari de Deo, 1. q. 3. 3. ad 2. & q. 13. 1. ad 2. & q. 32. 2. c.

32 Abuti potest aliquis propheta in obsequio, non autem ut principio, 22. q. 55. 4. ad 1.

33 Accedere ad Deum, vel recedere non est passibus corporis, sed affectibus mentis, 1. q. 1. 1. ad 5.

34 Deus dicitur accedere ad nos, vel recedere, in quantum participamus influentiam bonitatis eius, vel dofcimus ab ea, 1. q. 9. 1. ad 3.

35 Acceptio personarum est attendere ad conditionem personae nihil facientem ad illud negotium, 1. qu. 23. 5. ad 3. & 12. qu. 97. 4. ad 2. & qu. 98. 4. ad 2. & q. 106. 3. ad 1. & 22. q. 63. 1. & 2. 4. c.

36 Est tantum de re debita. Ideo non convenit Dco, 1. q. 23. 6. ad 3. & q. 65. 2. ad 3. & 12. q. 98. 4. ad 2. & q. 106. 3. ad 1. & 12. q. 63. 1. ad 3.

37 Christus mortaliter videbat Dei essentiam, sicut etiam beatii, sine abstractione a sensibus, 22. q. 175. 4. ad 1.

38 In honorendo contingit acceptio personarum, 22. qu. 63. 3. o.

39 In iudiciis contingit acceptio personarum, 22. q. 63. 4. o.

40 Est peccatum opportunitate distributivae, 22. q. 63. 5. princ. & 1. o. & 2. c.

41 Est peccatum gravius in re spirituali, quam temporali, 22. q. 63. 2. o.

42 Accessus est prior in intentione, & posterior in executione, quam receitus 12. q. 29. 2. ad 2. & q. 38. 1. c. & 3. qu. 81. 6. ad 3.

2 Est prior recessus ex parte
moventis, sed est posterior ex
parte mobilis, 12. q. 113. s. ad 1.
& 3. q. 85. 6. ad 2.

Accidens non est ens,
sed entis, 1. q. 5. 5. ad
2. & q. 90. 2. c. & 12. q. 55. 4. ad 1.
& q. 110. 2. ad 3. & 3. q. 11. 5. ad
3. & q. 77. 1. ad 4.

2 Propria definitio accidentis
non est esse in subiecto, sed
est esse rem cui debetur esse in
subiecto, 3. q. 77. 1. ad 2.

3 Accidens in concreto defini-
tur per subiectum loco gene-
ris, sed in abstracto loco dif-
ferentiae, 12. q. 53. 2. ad 3.

4 Non omne adveniens rei
post esse complerit et acci-
dens, 3. q. 2. 6. ad 2.

5 Omne accidentis & omnis
forma non subsistens est ens
verum & bonum ut quo, non
autem ut quod, 12. q. 55. 4. ad 1.

6 Dependet a subiecto, &
per illud definitur, 12. q. 53.
3. ad 3.

7 Immo mensura debet esse
homogenea, id est ejusdem
generis cum mensurato, 1. q. 3.
5. ad 3. & 12. q. 19. 4. ad 2.

8 Est per se respectu alieni
jus subiecti, cum omne per
accidens reducatur ad per se,
1. q. 22. 4. o. & qu. 103. 7. c. &
ad 3.

9 Est nobilis suo subiecto
secundum quid, sed simpliciter
est a converso, 1. q. 16. 6. ad 1.
item 12. q. 66. 4. c. item q. 110.
2. ad 2. item 22. q. 23. 3. ad 3. i.
rem 3. q. 11. 5. ad 3.

10 Nullum accidentis excedit
sum subiectum secundum es-
se, sed secundum operationem,
1. q. 115. 1. ad 5.

11 Quod convenit accidenti
ex parte subiecti, & non ex ra-
tione accidentis, non attribui-
tur accidenti in abstracto, sed
in concreto, 11. q. 5. 2. ad 3.

12 Poteſt eſſe ſine ſubiecto,

virtute Dei, 3. q. 77. 1. o.

13 Non poteſt tranſire de
ſubiecto ad ſubiectum idem
numero, ſed bene idem ſpecie,
3. q. 62. 3. ad 2. item q. 77. 1. c.

14 Individuat, numeratur,
& diſtinguitur secundum ſuum
ſubiectum, 1. q. 29. 1. c. & q.
38. 2. c.

15 Accidentia numerantur
ſecundum ſuppoſita, 1. q. 84.
ad 7. & q. 39. 3. c.

16 Due accidentia numero
eiusdem rationis non poſſent
eſte ſimili in eodem ſubiecto,
1. qu. 94. 3. ad 1. & 12. qu. 63. 4.
ad 3.

17 Poteſt eſſe ſubiectum ac-
cidentis, ſed per ſubſtantiam,
1. q. 77. 7. ad 2. & q. 78. 4. ad 3.
& 12. qu. 7. 1. ad 3. & q. 50. 2.
ad 2. & q. 56. 1. ad 3. & 3. q. 77.
2. ad 1.

18 Subjectum eſt cauſa pri-
ori accidentis in triplici ge-
nere cauſa, ſcilicet ut cauſa
materialis, efficiens, & finalis.
Aliorum autem accidentium eſt
tantum cauſa materialis, 1.
q. 77. 6. o.

19 Subjectum eſt cauſa pro-
pria accidentis, non per tran-
mutationem, ſed per quandam
naturaliſtę consequentiā, &
refutacionē, 1. q. 77. 6. ad 3.
& 7. ad 1.

20 Accidentia non habent
materialē in ea, ſed in qua;
ſcilicet ſubiectum, & circa
quam, ſcilicet obiectum, 12.
q. 55. 4. c.

21 Accidens comparatur ad
ſubiectum, ut actus ad potes-
tiam, 1. q. 3. 6. c. & q. 54. 3. ad 3.

22 Accidens innaturali-
um ſubiectum eſt tantum cauſa
materialis, 1. q. 77. 6. o.

23 Accidens in concreto ha-
bet genū in ſubiecto loco ma-
teria, ſed in abstracto a modo
eſtendi, 12. q. 35. 4. ad 2.

24 Poteſt agere in ſuum ſu-
biectum tantum formaliter, non
autem effective, 1. q. 85. 1. ad
4. & q. 110. 2. ad 1. & qu. 111. 1.
ad 1. & 2. ad 1.

25 Substantia spiritualis non
eſt ſubiectum accidentis, niſi
pertinetis ad intellectum, vel
voluntatem, 12. q. 50. 5. o.

26 Sacramentum. + Deus
inſtituit, quod accidentia pa-
nis & vini ſint in Sacramento
altaris, & ibi maneat ſine
ſubiecto, quadruplici ratio-
ne, ſcilicet quantum ad uſum,
quantum ad mandationem
spiritualē, qua eſt per i-
dem, quantum ad uitationem
horroris, & iſſionis, &
quan-

quantum ad spiritualia, qua
per corporalia conſuerunt o-
ſtendi, 1. q. 75. 2. ad 3. & 3. o. &
q. 76. 1. ad 3.

27 Accidens eſt ibi ſine ſu-
biecto, 1. q. 75. 5. o. & q. 77. 1. o.

28 Quantitas eſt ibi ſubje-
ctum aliorum accidentium, 3.

q. 77. 2. o.

29 Accidentia hæc non ſent
ſubiectivū in aere, 3. q. 77. 1. c.

30 Habent modum eſtendi,
agendi, & patiendi ſubſtantia-
tio poſſunt agere, & pati
quicquid poterat ſubſtantia
præexistens, 3. qu. 77. 3. 4. 5.
6. 7. 8. o.

31 Hic agunt virtute ſubſtan-
tia, 3. qu. 75. 6. ad 3. & qu.
77. 3. o.

32 Poſſunt immutare ad for-
mam ſubſtantialem, 3. qu. 77.
3. ad 3.

33 Immutant corpora vici-
na, 3. q. 77. 3. o.

34 Nutriunt, 3. q. 77. 6. o.

35 Operaciones ipſorum que-
dam fuit naturales, & qua-
dam miraculoſe, 3. qu. 77. 7.
6. ad 3.

36 Ex eis poſteſt aliiquid ge-
nerari, 3. q. 77. 5. o. & 8. ad 3.

37 Polluit miferi cum aliis
liquoribus, 3. q. 77. 8. o.

38 Poſſunt frangi, nec tamen
Christus frangitur, 3. q. 77. 7. o.

39 Hæc fratio tria ſignifi-
cat, ſcilicet divisionem cor-
poris Christi in paſſione, di-
atributionem virtutis eius, &
triplicem ſtātum animarum;

ſcilicet quia quidam ſunt ad
huc vivi, quidam in plena par-
ticipatione beatitudinis, & qui-
dam in expectatione plena beati-
tudinis, 3. qu. 81. 5. ad 7. &
ad 8.

40 Corrumpiunt, ſicut &
ante confeſrationem dupli-
citer, ſcilicet per ſe, id eſt altera-
tionem contrariarum qualita-
tum, per augmentum & di-
minutionem, id eſt per additio-
nem, vel divisionem quantita-
tum: & per accidentis, id eſt
per corruptionem ſubiecti, 3.

q. 77. 4. o. & 5. c.

41 Iſta corruptio non eſt mi-
raculoſa, ſed miraculum pre-
ſupponit, 3. qu. 77. 4. ad 3. &
ad 3. & 12. q. 110. 2. ad 3.

42 Nulla immutatio horum
accidentium facit ibi deſtincere
corpus Christi, niſi qua corrump-
eretur ſubſtantia panis & vi-
ni, ſi ad eſt, 1. q. 76. 6. o. & 5.
c. fin. & qu. 77. 4. o. & 5. 8. c. &
ad 3. & q. 83. 6. ad 7.

43 Sunt composita ex quo
eſt, & quid eſt, 3. q. 77. 1. ad 4.

44 Medium. + Nihil poſteſt
eſſe medium inter ſubſtantiam
& accidentis, 1. q. 77. 1. 5.

45 Accidens ſpeciei confequi-
tur formam, accidens autem in-
dividui confequitur materiam,
1. q. 54. 3. ad 3.

46 Dicitur dupliſter, ſcili-
cet natura accidentis condividi-
ca ſubſtantia, & quod nominat
aliiquid per aliud, 1. qu. 77. 1.
ad 5. & 12. qu. 7. 1. ad 2. &
3. q. 2. 6. ad 2.

47 Accidens per ſe conſide-
ratur ab arte, non autem acci-
dens omnino per accidentis, 1. q.
77. 2. ad 2. & q. 18. 3. ad 2.

48 Miraculoſe producunt in
aliquo ſubiecto efficiunt ei na-
ture, ſicut cœci miraculoſe
illuminatus naturaliter videt,

1. q. 77. 4. ad 3.

49 Et omne praeter ratio-
nem rei eſt duplex, ſcili-
cet determinativum alicuius eſſen-
tialium principiorum, & non
determinativum. Secundum
tantum eſt in angelis, ſed u-
trumque eſt in compositis, 1. q.
54. 3. ad 2.

50 In Deo. + Nullum acci-
dens eſt in Deo, 1. qu. 3. 6. o.
& qu. 6. 3. c. & q. 28. 2. c. & qu.
29. 3. ad 3. & qu. 40. 1. ad 1. & q.
54. 3. ad 2.

51 Iſta eſt per ſe, & nullo
modo per accidentis: Pater eſt
Deus, & e converso, 1. q. 39.
6. ad 2.

52 Accidens in abstracto non
predicatur ſecundum magis, &
minus, 1. q. 52. 1. 2. 3. o. & qu.
53. 2. ad 3.

53 Non generatur, nec cor-
rumptur, & qua corrumpen-
tur, non omnino in nihilum re-
diguntur, non quidem quia ali-
qua pars eorum remaneat, ſed
quia remanent in potentia ma-
teria, vel ſubiecti, 1. q. 104. 4.

ad 3. & 12. q. 110. 2. ad 3.

54 Non variatur ſubiective,
ſed

sed subiectum secundum ipsam, 1. q. 9. 2. ad 3. & q. 16. 8. c. fin.

¹ Quod accidit in hominibus, quod bonum sit, ut in paucioribus, & ma un, ut in pluribus, ex hoc contingit, quia pluribus modis contingit deviare a modo, quam medium tenere: & etiam quia sensibilia sunt magis nota apud multos, quam bona rationis,

12. q. 71. 2. ad 3.
² Omne quod advenit ali cui post eius esse completum, convenit ei accidentaliter, nisi trahatur in communione illius esse completi, 3. quest. 2. 6. ad 2.

³ Quod accidit alieni naturae, non est universaliter in illa natura, 1. q. 51. 1. c.

⁴ Nulla forma de genere substantia convenient alii accidentaliter. Ideo omnis forma adveniens accidentaliter est accidentis, 1. q. 67. 3. c.

¹ Accidit est tedium bene operandi, & tristitia de respi-
rituali, 1. q. 63. 2. ad 1. 8. 22. q. 65. 1. 2. c. & 3. c. & ad 2. & 4. c. & ad 2. & q. 54. 2. ad 1.

² Non est recessus mentis a quoque bono spirituali, sed a divino, cui oportet mentem ex necessitate inharere, 22. q. 35. 3. ad 2.

³ Est peccatum, 22. q. 51. 1. o.
⁴ De se est peccatum mortale, 22. q. 35. 3. o.

⁵ Tristitia de bono spirituali divino est speciale peccatum, scilicet acedia: sed in communi convenient omni virtuo. Similiter gaudium de bono spirituali divino convenient speciali virtuti, scilicet charitati, sed in communi convenient omni virtuti, 22. q. 35. 2. o. & 3. ad 2. & 4. ad 3.

⁶ Est species tristitiae, 12. q. 35. 8. o.

⁷ Est virtutum capitale, 12. q. 35. 4. o. & q. 36. 4. c.

⁸ Divisio. + Filia acedia sunt sex, scilicet malitia, rancor, pusillanimitas, desperatio, torpor, & evagatio mentis, 22. q. 35. 4. o. item q. 36. 4. c.

⁹ Est contraria charitati, 22. q. 35. 3. c. fin.

10 Et invidia opponens gaudio charitatis, scilicet pia-
ma, ut est de bono divino, se-
cunda, ut est de bono proxi-
mi, 22. qu. 34. princ. & q.
35. princ. & 3. c. & qu. 36. 2.
3. c. & ad 3.

¹¹ Est contra tertium preceptum decalogi, 22. qu. 35. 3.
ad 1.

¹² Est Aus. Jejunantes ma-
xime impugnantur circa ho-
ram sextam, id est, in meridi-
ab accidia, propter famam, &
falsas folis, 22. q. 35. 1. ad 2.

¹³ Divisio. + Accipere al-
iquid in bono, vel malo, di-
citur dupliciter, scil. accipere
proprie, & accipere abu-
sive,

¹⁴ Non omne acceptum est
recepimus in aliquo, 1. q. 17. 3.
ad 3.

¹⁵ Accipere ab alio est com-
mune Christo, & creatura a-
naloga, non autem univoco,
1. q. 33. 3. ad 3.

¹⁶ Accipere significat ministros
potentiam ad praedam, 12. q.
10. 6. ad 1. c. 3.

¹⁷ Accusatio debet fieri in
scriptis, 22. q. 68. 2. o.

¹⁸ Est de praecerto valenti
probare peccatum contra com-
munitatem, 22. q. 68. 1. o.

¹⁹ Est iniusta per calumniam,
pravaricationem, & tergiver-
sationem, 22. q. 68. 3. o.

²⁰ In denuntiatione at-
tentetur emendatio fratris, sed
in accusatione punitione crimi-
nis, 22. qu. 67. 3. ad 2. & q.
68. 1. c.

²¹ Accusatus tenetur dicere
veritatem iudici interroganti
juridice, scil. si praecesisse
infamia, vel indicia expressa, vel
probatio semplena, 22. q. 69.
1. o. & 2. c.

²² Potest defendere se per
prudentiam, non autem per
calumniam, vel collusionem,
22. q. 69. 2. o. 3. c.

²³ Et ei licet appellare, 22.
q. 69. 5. c.

²⁴ Accusatus falso ex levita-
te, & non ex malitia, potest re-
mittere poenam talionis, non
autem si defusat per collusio-
nem, sed tantum princeps, 22.
q. 68. 4. ad 2.

9 Ac-

10 Accusans in probatione de-
ficiens meretur poenam talio-
nis, 22. q. 64. 4. o.

¹¹ Accusans falso meretur
duplicem poenam, scilicet ta-
lioniis pro documento accusa-
ti, & infamiae pro calumnia.
Sed quandoque princeps libe-
rat ab utraque, & quandoque
tantum a prima, 22. qu. 68. 4.
ad 2.

¹² Defistere ab accusatione
ordinate, & sine vito contin-
git dupliciter, scil. si in pro-
cessu perpendit se false accu-
sare, vel si princeps cam abo-
lat, 22. q. 68. 3. ad 3.

¹³ In notorius non requiri-
tur accusator, quia infamia te-
net locum accusatoris, 22. q.
67. 2. ad 3. & 3. ad 2.

¹⁴ Subdit possunt suos si-
periores accusare, 22. qu. 68.
1. ad 2.

¹⁵ Nullus debet accusare re-
ligiosum in Capitulo de crimi-
ne occulto, 22. q. 33. 7. ad 4.

¹⁶ Excommunicati, infames,
& de majori criminis accusati,
non possunt accusare, 22. q. 69.
1. ad 1.

¹⁷ Acetum, & vinum diffe-
rent specie, 1. q. 74. 5. ad 2.

¹⁸ Acetum non potest natu-
raliter mutari in vinum, nisi
refructatur in materiam pri-
marum, 3. q. 74. 5. ad 2.

¹⁹ Achaz rex non petens si-
gnum a Deo peccavit, & non
peccasset, si signum petiisset
22. q. 97. 2. ad 3.

²⁰ Acquirere illicite contingit
tripliciter, scilicet vel ratio-
ne causa, vel acquiritse
vel eius, a quo auferunt, 22.
q. 32. 7. c. & q. 62. 5. ad 2. & q.
qu. 87. 2. ad 2.

²¹ Actio Dei est sua essentia &
sua potentia, 1. qu. 14. 4. o.
& qu. 19. 1. o. & 4. ad 2. & qu.
25. 1. ad 2. & qu. 1. o. 2. ad 1. &
q. 41. 4. ad 3. & q. 45. 3. ad 1. &
q. 54. 1. 2. 3. c. & qu. 77. 1. c. & 7.
c. & qu. 79. 1. c. & 87. 2. c. & 12.
q. 49. 4. c. & q. 55. 2. ad 3. & 1.
q. 9. 1. ad 1.

²² Est una secundum rem, &
multa secundum rationem, 1.
q. 30. 3. ad 3.

²³ Deus agit in omni operan-
te, 1. q. 105. 5. o. & 12. q. 55. 4. ad 6.

4 Actio Dei, qua operatur in
omni operatione creaturar, non
est creatio, 1. q. 45. 8. o.

⁵ Non subtrahit actiones a-
gentium inferiorum, 1. q. 105.
5. o.

⁶ Omnis actio creatura ex
a Deo, 1. qu. 105. 5. c. & 12. q.
6. 1. ad 3. & q. 79. 1. o. & q. 109.
1. c.

⁷ Omnis actio formæ sub-
stantialis, vel accidentalis de-
pendet a Deo, 1. q. 77. 3. ad 2.

⁸ Actio intellectus, & cuiuslibet
creatuar, duplice dependet a Deo,
scil. formaliter, & effective, 1. q. 105. 5. c. & 12.
q. 109. 1. c.

⁹ Actio proprie est operatio
voluntatis imperata, manens
in operante. Sed facere est o-
peratio transiens, 12. q. 57. 4. c.
& 5. ad 1.

¹⁰ Resta differt ab actione
reflexa, 1. qu. 28. 4. ad 2. & q. 87.
3. ad 2.

¹¹ Duplex est actionis genus,
una scilicet actio, que transit
in aliquod exterius, inferens ei
passiōnem, sicut urere, & fecare.
Alia vero, qua non tran-
sit in rem exteriorem, sed magis
manet in ipso agente. Et haec
est duplex, scil. quadam
corporalis, sicut sentire; & alia
spiritualis, sicut intelligere
& velle, 1. qu. 18. 1. ad
1. & q. 41. 1. c.

¹² Actio duplex, scil. imma-
nens, & transiens, 1. q. 14. 2. c.
& q. 18. 3. l. & qu. 33. 2. l. & q. 27.
1. 3. 5. c. & q. 28. 4. c. & q. 41. 2. c.
& q. 54. 1. ad 3. & 2. c. q. 56. 1. c.
& q. 85. 3. c. & 12. q. 3. 2. ad 3. &
q. 31. 5. c. & q. 74. 1. c.

¹³ Obiectum actionis trans-
funtis, five materia est separa-
ta ab agente; obiectum autem
immanentis unitus ei, 1. qu.
56. 1. c.

¹⁴ Transiens infert ex se pas-
siōnem, non autem immanens,
1. quest. 21. 2. 1. & 22. quest.
59. 3. ad 3.

¹⁵ Immanens est actus, &
perficio agens, non autem
transiens, sed tantum patien-
tis, 12. q. 3. 2. ad 3. & q. 1. 1. c.

¹⁶ Duplex, scil. una cum trans-
mutatione materia, sicut actio
physica; alia sine transmuta-
tione.

ne materia, quæ scilicet material non presupponit, sicut patet in creatione. sed actio corporis est, qua agit, secundum quod est actu, in aliud corpus secundum quod est in potentia, 1. qu. 91. 2. c. & q. 115. 2. c.

17 Omnis actio creature differt realiter ab ea, 1. q. 54. 2. c.

18 Instrumenti duplex, sc. secundum propriam formam, & ut moveretur a principali agente. Prima est alia ab actione principalis agentis. Secunda vero est eadem, 3. q. 19. 1. c. & ad 2. & 2. c. & q. 62. 1. ad 2

19 Humana speciem fortitur a fine proximo; quia ad bonitatem, vel malitiam rei non solum exigit bonitas, vel malitia finis ultimi, quem respicit voluntas intendens, sed etiam bonitas, vel malitia finis proximi, quem respicit voluntas eligens. Et ideo non sequitur, quod bonitas voluntatis intendentis ad bonitatem eius sufficiat, 12. q. 1. 3. c. & ad 3. & 22. q. 11. 1. 2

20 Dicitur voluntaria dupliciter, sc. imperative, & elicitive, 12. q. 1. 1. ad 2. & q. 6. princ.

21 Voluntaria fundatur super actionem naturæ, 12. qu. 10. 1. ad 1

22 Eadem actio secundum speciem naturæ potest differre secundum speciem moris, & converso, 12. q. 1. 3. ad 3. & 3. q. 47. 2. ad 3

23 Actionum, que ab hominè aguntur, illæ solè dicuntur humanæ proprie, quæ sunt a voluntate deliberata. Si quæ autem alia actiones homini convenient, possent dici quidem hominis actiones, sed non proprie humanæ, cum non sint hominis, in quantum est homo. sicut cum aliquis moveat pedem, vel manum alii intentus, vel fricat barbam, 12. q. 1. 1. ad 3

24 Actio naturæ terminatur ad unum, non autem voluntaria, 1. q. 41. 2. c. & 12. q. 10. 1. ad 2

25 Primi principi propriæ dicitur operatio, non autem

actiones secundorum, sed dicuntur operata, 3. q. 19. 1. c.

26 Et passio conveniunt in una substantia motus, & sunt unus motus numero, & diversus tantum secundum diversas habitudines, 1. q. 28. 1. ad 1. & qu. 41. 1. ad 2. & q. 45. 2. ad 2. & 1. c. & 22. q. 90. 3. c.

27 Speciem haber a forma agentis, 1. q. 14. 5. ad 3. & 12. q. 1. 1. c. & 3. q. 19. 1. ad 2

28 Principium actionis primo est finis, secundo agens, tertio forma, non autem materia, 1. q. 103. 5. c.

29 Actio qualibet commenatur virtuti agentis. Nec aliquod agens naturale mittit ad agendum id, quod excedit suam facultatem, 22. q. 10. 1. c.

30 Omnis forma dependens ab agente secundum fieri tantum, remanet cessante actione eius, 1. q. 104. 2. c.

31 Impossibile est actionem unius agentis terminari ad formam tantum, & alterius ad subiectum forma, nisi in agentibus subordinatis, 1. q. 118. 2. ad 3

32 Una & eadem actio procedit a primo, & secundo a gente, non autem a duobus agentibus unius ordinis, 1. q. 105. 5. ad 2

33 Quanto agens est potentius, tanto magis poterit actionem suam diffundere ad magnis distans, 1. q. 118. 1. c. & 22. q. 141. 2. ad 1

34 Actionum, quarum una est regula, & ratio alterius, una non impedit, sed iuvat aliam, 1. q. 112. 2. ad 3

35 Actio non attribuitur instrumento proprio, sed principali agenti, 12. q. 16. 1. c. fin. & 22. q. 172. 1. ad 3. & 3. quæst. 13. 3. & q. 15. 9. ad 1

36 Attribuitur instrumento sicut immediate agenti, sed principali agenti, sicut in causa virtute agit instrumentum, 3. q. 66. 5. ad 1

37 Instrumenti duplex, scilicet secundum propriam formam, & ut moveretur a principali agente. Prima est alia ab actione principalis agentis: secun-

Recunda vero eadem, 3. q. 19. 1. c. ad 2. & 2. c. & q. 62. 1. ad 2

38 Si sit unum agens principale, & duo instrumenta, dicetur unum agens simpliciter, & duo actiones. Si autem e converso, dicetur e converso,

1. q. 70. 2. c.

39 Instrumentum duas habet actiones, scilicet unam instrumentalē, secundum quam operator, non in virtute propria, sed in virtute principalis agentis: aliam propriam, quæ competit sibi secundum propriam formam: sicut securi competit scindere ratione sua acutitas, facere autem lesum, inquantum est instrumentum actionis: non autem perficit actionem instrumentalē, nisi exercendo actionem propriam, scindendo enim facit lesum,

3. q. 62. 1. ad 2

40 Impossibile est, quod eadem numero essentialiter sit etiam principali agentis, & instrumenti, 3. q. 19. 1. c.

41 Malum in actione semper causatur ex defectu agentis principali, vel instrumentalis. Similiter in effectu propriæ, vel in dispositione materiali, non deficiuntur agentis, vel materia, 1. q. 49. 1. c. & ad 3. & 12. q. 18. 2. c.

42 Omnis actio est per aliquam formam, 1. q. 49. 1. c. & 4. & q. 76. 1. c. & 3. q. 19. 1. ad 3

43 Forma est principium actionis, 22. q. 179. 1. ad 1

44 Non nominat principium actionis, ut est in agente, sed ut respicit effectum, 1. q. 12. 8. c.

45 Actiones sunt suppositum, 12. q. 77. 2. ad 1

46 Forma substantialis non est principium actionis, nisi mediante qualitate, 1. q. 77. 1. c. & ad 4. & 3. q. 77. 3. ad 3

47 Qualitas actio non producit formam substantialem, nisi in virtute forma substantialis, 1. q. 45. 8. ad 2. & qu. 67. 3. ad 3. & q. 115. 1. ad 5. & 3. q. 77. 3. ad 3

48 Forma perfecta secundum esse reale, potest esse principium actionis transcendentis, 1. q. 85. 2. ad 1

49 Dupliciter dicitur esse moralis, scilicet essentialiter, id est elicitus a voluntate, &

non autem imperfecta, 12. q. 5. 6. ad 2

50 Determinata ad unam operationem non requiritur dispositionem, 12. quæst. 49. 4. c. & ad 1

51 In eodem instanti acquiretur forma, & incipit actio, 12. q. 1. 3. 7. ad 4

52 In communī actio secundum primam impositionem nominis, importat originem motus, quo remoto nihil aliud quam ordinem originis importat, 1. q. 41. 1. ad 2. & q. 45. 3. c.

53 Actio proprie est actualis virtutis, 1. q. 54. 1. c.

54 Quædam est finis, non autem qualibet, 12. qu. 1. 1. ad 2. & q. 19. 1. ad 2

55 Eo modo est bona, quo habet esse: sed non est bona simpliciter, nisi habeat plenitudinem sui esse, 12. q. 18. 1. o.

56 Humana est bona, vel mala quadrupliciter, scilicet ex genere, ex obiecto, fine, circumstantiis, & huiusmodi, 12. q. 18. 0. & q. 20. 1. 2. c. & q. 73. 7. ad 1

57 Eadem actio, inquantum multa, potest esse bona, & mala, non autem inquantum una, 3. q. 82. 5. ad 3

58 Omnis processio est secundum aliquam actionem, & e converso, 1. q. 27. 1. c.

59 Actio sine motu non infert ex se passionem, nisi grammaticæ, ut in divinis, 1. q. 41. 1. ad 3

60 Cum motu est semper cum innovatione fieri, & corruptione: non autem actio sine motu, 1. q. 41. 1. ad 3

61 Differentia. + Actus duplex, scilicet primus, & secundus, 1. q. 48. 5. c. & 12. q. 32. c. & q. 111. 1. c. fin.

62 primus est esse, secundus autem operatio, 12. q. 111. 2. c. fin.

63 Dupliciter est alicuius potentia, scilicet elicitive, & imperative, 12. q. 1. 1. ad 2. & q. 6. princ. & 4. c. & q. 8. princ. & 3.

64 Dupliciter dicitur esse moralis, scilicet essentialiter, id est elicitus a voluntate, &

quo.

Quod usum, id est imperatus,
22. q. 1. i.c. & ad 2.

5 Aliquid actus est unus numero, secundum esse naturale, & duo in genere moris,
12. q. 20. 6. o

6 Dupliciter non est ordinatus in Deum, scilicet ex parte actus non ordinabilis, ut omne peccatum, vel ex parte agentis, 12. q. 21. 4. c.

7 Potentia dupliciter est actus corporis, scilicet informando organum, & in essentia animae, 1. q. 76. 8. ad 4.

8 Oportet proportionari obiecto & agenti, sed ab obiecto speciem habet, a virtute vero, vel a potentia agentis haber modum intentionis, 1. q. 89. 6. c. & 22. q. 36. 7. c.

9 Potentia distinguuntur per actus, & actus per objecta, 1. q. 77. 3. o

10 Cu uslibet potentiae vel habitus sumunt secundum ordinatum potentiae, vel habitus ad obiectum, 22. q. 2. 2. 5. c.

11 Nihil subest potentiae, habitui, vel actu, nisi mediante ratione formalis objecti, 12. q. 1. i.c. & 22. q. 1. 3. c.

12 Sicut se habet actus ad actum, sic & potentia, ad potentiam respectu objecti adequari, non autem respectu objecti particularis, 22. q. 2. 2. 5. c.

13 Objectum comparatur ad actum potentiae passivae, ut principium & causa movens: ad actum vero potentiae activae, ut terminus & finis eius, 1. q. 77. 3. c. & 12. q. 1. 3. c.

14 Actus in rationem objecti, & actus in objectum sub rationali ratione, sunt ejusdem speciei, ut visio luminis, & visio coloris, 22. q. 25. 1. c.

15 Omnis virtus & potentia eodem actu fertur in objectum, & in rationem formalis objecti, 22. q. 25. 1. c.

16 Nihil potest esse objectum habitus vel actus, nisi objectum potentiae subjectae utriusque, 22. q. 162. 3. c.

17 Prima bontas vel malitia actus moralis est ex objecto convenienti, sicut in naturalibus ex forma. Et dicitur bonum vel malum ex genere,

id est, secundum speciem, 12. q. 18. 2. c.

18 Species bonitatis vel nullitatis actuum ex obiecto per ordinato ad finem contingunt sub specie ex fine. Si autem per accidens, sunt species disparatae, 12. qu. 18. 7. o. & 23. 11. 7. ad 2.

19 Actus moralis habet speciem ex obiecto, & fine, 12. q. 4. 1. ad 2. & 12. q. 1. 3. o. & q. 7. 1. 3. ad 3. & 4. o. & qu. 18. 2. 3. o. & q. 6. 8. c. q. 19. 1. c. & q. 19. 3. o. & q. 60. 1. ad 3. & q. 72. 1. 3. o. & 22. q. 4. 3. c. & q. 19. 3. 4. & q. 23. 4. c. & q. 25. 1. c. & 47. 1. c. & q. 64. 7. c. & qu. 92. 2. 3. & q. 110. 1. c. & q. 154. 1. c. & qu. 18. 2. ad 1.

20 Moralitatis est bonus vel malus, principaliter ex obiecto & fine: secundario autem ex circumstantiis, 12. q. 18. 2. 1. 4. & q. 21. 1. o. & q. 42. 6. c. & q. 72. 1. ad 1.

21 Objectum comparatur ad actum interiorem ut finis, ad exteriorem vero, ut materia circa quam, 12. q. 18. 6. c. & q. 54. 2. ad 3. & q. 72. 3. ad 2.

22 Non denominatur a potentia, nisi sit ab ea sine respectu ad aliam, 12. q. 8. 2. c.

23 Non omnis diversitas actuum, sed tantum formalis facit diversitatem potentiarum, 12. qu. 77. 3. c. & q. 79. 7. 9. c. & 10. 3. & 12. q. 54. 1. ad 1.

24 Actus diversarum potentiarum differunt generi, 12. q. 23. 1. c. & q. 54. 1. ad 1.

25 Idem potest pertinere ad diversas potentias, 12. q. 56. 2. ad 1.

26 Idem potest pertinere ad diversas potentias secundum diversas rationes, & diverso ordine, non autem equaliter, & eodem ordine, 12. q. 56. 2. ad 1.

27 Unius potentiae non possunt esse simili plures actus, 1. qu. 38. 7. ad 2. & q. 62. 7. ad 3. & 12. c. 34. 1. ad 3. & 22. q. 18. 2. ad 3.

28 Unius potentiae non possunt esse simili plures actus, nisi sint subordinati, 1. q. 58. 7. ad 2. & qu. 62. 7. ad 3. 22. q. 54. 1. ad 3. 22. q. 18. 1. ad 3.

29 Proximum principium actus est vis appetitiva, 22. q. 19. 4. c.

30 Actus respectu unius potentiae differunt specie, qui respectu alterius potentiae sunt eidem societate, 12. q. 18. 5. c.

31 Quilibet potentia immaterialis, & nulla materialis respectu super actum suum, 1. quæst. 87. 3. ad 3. item 22. q. 25. 3. c.

32 Actus est prior potentia, 12. q. 52. 3. ad 3.

33 In eo diversus est prior potentia, sed in eodem est posterior secundum tempus, 1. q. 3. 1. o. & q. 8. fui. & q. 77. 3. ad 1.

34 Semper superat potentiam in bono & malo, 22. q. 71. 3. c.

35 In potentia ordinatis actus potentiae superioris est in forma actus potentiae inferiores, 12. qu. 13. 1. c. & q. 17. 4. c. fin.

36 Actus potentiae inferioris habet ut materiale respectu actus potentiae superioris, & ille ut formale respectu eius, 12. quæst. 17. 1. 4. c.

37 Potentia activa non diffinguitur contra actum, sed in eo fundatur, 1. quæst. 25. 1. ad 1.

38 Nullus actus producitur perfecte ab aliqua potentia activa, nisi sit ei consumilis per aliquam formam, quæ sit principium eius, 12. q. 23. 2. c.

39 Habitus est actus primus, non autem secundus, 11. qu. 49. 3. ad 1.

40 Dupliciter potest habere ordinem ad actum, scilicet secundum rationem habitus, & secundum rationem subiecti, id est, potentiae, 12. q. 49. 3. o.

41 Species habitus distinguuntur secundum species animalium, 3. q. 83. 2. c.

42 Idem actus potest a diversis habitibus informari: & si ad diversas species reduci, 22. q. 4. 3. ad 1.

43 Idem habitus potest habere diversos actus ejusdem

rationis ordinatos: quorum unus sequitur ex alio, & fit mediante priori. Sed habitus non definitur, nec denominatur nisi a primo, 22. q. 28. 4. c. & q. 19. 4. c. & q. 11. 2. 3. c. & q. 16. 2. ad 3.

44 Actus unius virtutis vel vitiis ordinatus ad finem alterius, efficitur species eius, 22. qu. 154. 1. o. c. ad 1. & qu. 18. 1. ad 3. & 2. c.

45 Quilibet proportionaliter habitui intensus auger eum, vel ad hoc disponit; non autem remisit, 12. q. 52. 3. o.

46 Diversi, quorum unus est ratio alterius, non diversificant habitum, 22. q. 28. 4. c. & 3. q. 78. 2. ad 2.

47 Habitus acquisitus semper reddit actum similem aequali, a quo generatus est secundum speciem; non autem secundum modum, 1. quæst. 89. 6. ad 3. & 12. quæst. 78. 2. ad 2.

48 Idem actus specie naturae potest esse in diversis generibus moris, scilicet virtutis & vitiis, 12. q. 1. 3. ad 3. & q. 18. 5. c. & ad 3. & 6. ad 3. & 7. c. ad 1. & 1. o. ad 3. & q. 20. 6. o. & q. 72. 6. c. & 22. quæst. 99. 1. ad 2. & 3. c.

49 Habitus respectu aliquorum actuum sunt necessarii, 12. q. 49. 3. o. & q. 50. o.

50 Actus est causa finalis habitus, qui est causa efficientis sui actus, 12. q. 54. 4. ad 3. & q. 77. 3. ad 3.

51 Habitus ex quibusdam actibus generatur in agente habente in se etiam principium pativum, non autem in aliis, 12. qu. 51. 2. o. & qu. 62. 2. o.

52 Ex nautis actibus rationis oportet caufari habitum opinativum, etiam ex parte intellectus possibilis, 12. q. 51. 3. c.

53 Quantum ad inferiores vires apprehensivas, necessarium est eostem actus plurimes reiterari, ut aliquid firmiter memoriæ imprimatur, 12. q. 51. 3. c.

54 Habitus corporales quandoque generantur ex uno actu

forti. Et etiam in intellectu possibili scientia: non autem opinio, nec in intellectu perfavo, nec in appetitu, sed tantum ex multis, 12.q.51.2.0. item q. 71. 4. c.

55 Habitus ut habitus non potest corrupti per unum argumentum, nisi removendo causam habitus, 12. q. 71. 4. c.

56 Actus simpliciter excedit habitum in bono & malo, 12. q. 71. 3. o.

57 Dicitur moralis & humana voluntate, 1. q. 48. 1. ad 2. item 12. q. 1. 1. 0. item 3. c. & q. 6. princ. item q. 7. 4. c. item q. 10. 1. 0. item 18. 3. c. item qu. 71. 6. c. item q. 74. 3. c. & 21. q. 23. 8. c. item q. 106. 5. ad 2. item qu. 110. 1. c. item 3. qu. 19. 2. o.

58 Dicuntur humani vel morales, secundum quod sunt a ratione deliberata, vel secundum quod obediunt rationi, 12. qu. 1. 1. c. item q. 18. 5. 9. c. item q. 19. 1. ad 3. item q. 58. 2. c. & q. 63. 2. c. & q. 100. 1. c. item qu. 104. 1. c. ad 3. item 22. q. 152. 1. c. item q. 9. 2. c.

59 Moralis non significatur ex fine ultimo, sed ex fine proximo, 12. q. 1. 2. ad 3. item q. 60. 1. ad 3. item 12. q. 11. 1. ad 2. item q. 19. 3. c. item q. 66. 4. ad 2

60 In actibus moralibus voluntas est primum movens, 12. q. 1. 1. c. item 22. q. 110. 1. c.

61 Omnis actus moralis est immans, & in voluntate subjective & effective, 12. q. 74. 1. o.

62 Corpus per accidens se habet ad actum moralum, qui non consideratur per se, nisi secundum ea que sunt animae: ad quam passiones animae se habent materialiter, ratio vero formaliter & complective, 22. q. 152. 1. c.

63 Idem actus numero moralis sive humanus est actio & passio, 12. q. 1. 3. c.

64 Moralis in quantum est bonus vel malus, habet rationem retributin vel peccati, 12. q. 21. 1. o.

65 Aliqui actus sunt indiferentes secundum speciem,

66 Aliquis actus est ita secundum se malus, quod non potest bene fieri, 22. q. 110. 3. c. & 22. q. 55. 4. ad 1

67 In quantum est bonus vel malus, habet rationem laudabilis, vel vituperabilis, 12. q. 21. 2. o.

68 Et rationem meriti vel demeriti, 12. q. 21. 3. o.

69 Est bonus duplicitus, scilicet vel in genere moris, vel ut meritorius, 12. qu. 109. 2. c. item 5. o.

70 Bonitas actus duplex, scilicet ex objecto, & ex fine. Prima est materialis respectu secunda. Ideo secundum voluntatas attendit, & penes eam meritum portus constituit, 12. q. 18. 6. c.

71 Bonitas actus humani quadruplices, scilicet secundum genus, speciem, circumstantias, & finem, 12. q. 184. 4. c. & q. 73. 7. ad 1

72 Ad perfectionem actus causit ex duplice principio requiritur perfectio utriusque principii, 12. q. 56. 4. c. & q. 98. 3. ad 2 & 65. 3. ad 1. & 22. q. 4. 2. 5. c.

73 Bonum & malum sunt differentiae essentiales actuum humanorum, 1. qu. 48. 1. ad 2. & 1. qu. 18. 5. 6. o. & qu. 54. 3. c. ad 2

74 Sunt differentiae essentiales actuum elicitorum a voluntate, sed per accidens actuum aliarum potentiarum, ut sunt imperati a voluntate, 12. q. 18. 6. o. & q. 19. 1. o.

75 Omnis actus deliberatus est bonus vel malus moraliter, 1. q. 19. 9. o.

76 Bonum vel malum in actibus humanis dicitur per comparationem ad rationem, 12. q. 18. 5. c. ad 1. & 8. c. ad 2. & 10. c. & qu. 19. 1. ad 3. & q. 21. 1. c. & qu. 24. 2. 3. o. & q. 34. 1. c. & q. 66. 1. c.

77 Bonitas vel malitia moralis principaliter in voluntate consistit, 1. q. 34. 4. c.

78 Idem numero actus in genere naturae potest esse bonus & malus moraliter: non autem unus numero in genere

79 Actus & motus exteriores sunt signa dispositionis interioris, 22. q. 168. 1. ad 3

80 Exteriores sunt ad finem

interiorum, qui se habent ut finis, scilicet credere, diligere, & sperare. Ideo secundi quæribent in infinitum, primi autem cum mensura discretiōnis, 3. q. 84. 8. o.

81 Exteriores diversimode ad diversas virtutes pertinent, 22. q. 32. 1. c. & 168. 1. o.

82 Exteriores ad illam virtutem referuntur, ad quam pertinet illud quod est motus ad agendum, 22. qu. 32. 1. c.

83 In exteriori inventur peccatum, sicut in interiori, 12. q. 81. 1. 3. 4. c.

84 Actus voluntatis eliciti per se sunt in genere moris, non autem actus aliarum potentiarum, sed tantum per accidentem, ut imperati a voluntate, 12. q. 18. 6. c.

85 In actibus exterioribus membrorum non est principaliter peccatum, sed instrumentalis tantum, 12. q. 74. 2. ad 3. item q. 83. 1. c.

86 Actus sunt suppositorum, 1. quæst. 22. 3. ad 1. & 12. qu. 77. 2. ad 1

87 Dei actus notionales sunt qui designant propterum Divini Personæ, notionales vero propterum creatorum a Deo, 1. q. 41. 1. ad 1. & 3. c.

88 Notionales attribuuntur Divini Personis ad significandum in eis ordinem originis, 1. q. 41. 1. o.

89 In Divinis est potentia resipue actuum notionarium, 1. q. 41. 4. o.

90 Non sunt de nihilo, sed substantia patris, 1. q. 41. 3. o.

91 Notionales & relations personales sunt idem re, sed different secundum modum significandi, 1. qu. 40. 2. c. & q. 41. 1. ad 3

92 Notionales qui significant comparationem generant vel geniti ad essentiam, possunt terminari ad esti-

93 Terminantur ad unam personam, 1. q. 41. 6. o.

94 Praet intelliguntur proprietibus personarum, nisi sumatur proprietas constitutiva personæ, & actus ut actio, 1. q. 40. 4. o.

95 Sunt aliquo modo necessarii, voluntarii, & naturales, 1. q. 41. 2. o. & q. 42. 2. c.

96 Ea quæ in Divinis habent ordinem ad actus personales vel essentiales, non praedicanter de notionibus, alia vera sic, 1. qu. 32. 2. ad 2. & q. 40. 1. ad 3

97 Omnis actus qui praedicatur de falso non secundum modum quo differt ab essentia, praedicatur etiam de essentia in Divinis, 1. quæst. 29. s.c.

Ad denotat accessum cum distantiâ, 1. quæst. 5. 2. ad 3. item quæst. 45. 7. c. & qu. 93. 1. c. ad 3

A Dam cognitione.* Adam non videbat Deum per essentiam secundum communem statum, 1. qu. 94. 1. o. & q. 95. 3. c. item 21. q. 5. 1. 2. c.

2 Non est inconveniens, vidisse Divinam essentiam supernaturaliter, 1. q. 94. 1. 2. c.

3 Videbat Deum per gratiam, sicut angelus per naturam, 1. q. 94. 1. c.

4 Habuit duplē cognitionem de Deo, scilicet naturalem, & supernaturalem, 1. q. 94. 1. o.

5 Et omnem cognitionem possibilem naturaliter homini, 1. quæst. 94. 3. c. item qu. 101. 1. ad 1

6 Praescivit incarnationem Dei, non autem suum peccatum, 22. qu. 2. 7. c. item 3. qu. 1. .ad 5

7 Ante peccatum, & angelus ante confirmationem aliquæ mysteriis Dei cognoverunt manifeste, qua nunc non possumus cognoscere nisi credendo, 22. q. 3. 1. c. s. n. item ad 1

8 Habebat excellentiorem cognitionem de angelis quam nos, quia erat magis certa & fixa circa inferiora intelligibilia, 1.q.94.2.c.

9 Non videbat essentiam angelorum, 1.q.94.2.o.

10 Cognitio Adae erat media inter cognitionem nostram & beatorum, 1.q.94.2.c.

11 Scientia Adae erat ejusdem rationis cum scientia nostra, licet esset per species infusa, 1.q.94.3.t.

12 Indigebat phantasmate in considerando: non autem acquirendo scientiam, 12. q. 94.2.c.

13 In primo statu non acquerebat cognitionem ex sensibilibus per medium argumentationis, 1.q.94.1.ad3

14 Non poterat decipi, 1.q.49.4.o.

15 Nihil poterat impedire contraria cognitionem Adae, sed negative tantum, 1.quest.94.1.o.

16 Proficiebat in scientia naturali quodam modum, scilicet per experientiam, non autem quodam numerum seitorum, sed in supernaturali utroque modo, 1.q.94.3.ad3

17 Non cognoscebat natura-
liter, fatura contingenta, 1.q.94.3.c.

18 Non cognovit cogitationes cordium, nec quilibet singularia, 1.q.94.3.c.

19 Fuit creatus in gratia, 1. q.95.1.o. & qu.100.1.ad 3.&c12. q.5.1.c.

20 Habuit omnes virtutes, 1.q.95.3.o.

21 Fidem, 1. q. 95. 3. c. item 22.q.5.1.c.

22 In primo statu poterat mereri, non tamen sine gratia, 1. qu.94.3.ad 3. & q.95.4.ad 1. & 22. qu.109.2.5.o. & q. 114.2.0. & 3.q.61.2.ad1

23 In primo statu genuisset filios cum originali iustitia, & gratia, & cum gratia, 1.q.100.10.o. item 12.q.81.3.c.fin.

24 Non fuit perfecte beatus, 1. quest. 94. 1. c. ad1. & quest. 95.3.c.

25 Adam erat immorta-
lis & impensissecundari

corpus, passione proprie dicta, 1.quest. 76. 5. ad 1. item qu.91.1.o.

26 Differentia immortalita-
tis & impossibilitatis Adae, & refurgentium, 1. q.97. 1.0.item 3.ad 1.item 9.102.2.c.

27 Corpus Adae erat impa-
sibile passione corruptiva, sed
passibile passione perfectiva, 1. q.95.2. ad 2. item 9.97.2.0.

28 Immortalitas & impos-
sibilitas Adae non erat ex prin-
cipiis naturae, sed ex beneficio

Dei, 1. quest. 76.5. ad 1. item 97.1.o. item 2. ad 3. item 7. ad

item 4.c.

29 Si comedisset de ligna vita, non fuisset immortalitas
tempore confecutus, nisi frequen-
ter sumendo, 1. qu.97.97.4.c. si.

30 Mortuus fuisset, si non
comedisset, 1. q.97.3. ad 3

31 Indigebat cibo ad refas-
rationem derelicti, 1. qu.91.3.0.

32 Dormisset, 1. qu.94.4.ad 4.item q.97.3. ad 2

33 Somniasse, nec habuisset
liberum usum rationis in sonno, 1.q.94.4.ad 4

34 In anima Adae fuissent
passiones animales, sed non ad-
flictivæ, 1. q.95.3. ad 2

35 Non potuit primo pe-
care venialiter, 12. quest.89.3. ad 1

36 Immo in hominibus
contingit esse peccatum ve-
niale sine mortali, 12. qu.72.5.c.

37 Per liberum arbitrium
sine gratia poterat vitare pe-
ccatum, 12. q.109.8.c.

38 Peccatum Adae fuit fa-
perbia, 12. qu. 89. 3. ad 2. item

22. qu.105.2. ad 3. item qu.161.1.0. item 3.4.c. item 3.q.5.1.c.

39 In peccato Adae fuit mul-
tiplex deformitas, scilicet fa-
perbia, inobedientia, gula,
& alia inusitata, 12. q. 82. ad 1. & 22.q.63.1.o.

40 Peccavit principalius
apetendo similitudinem Dei,
quantum ad scientiam boni &
mali, sicut serpens ei fugie-
fit, ut scilicet per virtutem
propriæ naturæ determinaret

41 quid esset bonum & quid
malum ad agendum, vel etiam
per seipsum præcognoscere
quid sibi boni vel mali esset fu-
turum. Et secundario pecca-
vit, appetendo similitudinem
Dei, quantum ad propriam po-
testatem operandi, ut scilicet
virtute proprie naturæ opera-
retur ad beatitudinem conse-
quendam, 22.q.163.2.0.

42 Peccatum Adae fuit gra-
vitas nostris secundum circum-
stantia persona: non autem
secundum speciem, 12. qu. 89.
3.c.prin. & 22.q.163.3.0.

43 Eva graviter peccavit
quam Adam, 22.q.163.4.0.

44 Si non comedisset, pecca-
ceret contra præceptum Dei,
& legis naturalis, 1. qu.97.3. ad 3

45 Si primo non peccasset,
etiam non statim confirmatus
fuisset in gratia sine in origi-
nali iustitia, 1. qu.100.2.0. q.
5.1.c.

46 Si fuisset confirmatus,
non tamen genuisset filios
confirmatos, sed potuissent
peccare, & filii eorum ha-
buerint peccatum originale, 1. q.90.2.0.

47 Si Eva peccasset & non
Adam, filii eorum non ha-
buerint peccatum originale, 12. q.81.5.0.

48 Si peccasset, & non A-
dam, filii eorum non habu-
serint defectus secutus precarum,
scilicet passibilitatem & mor-
taliatem, 1. q.99.1.0. item 12.
q.81.5. ad 2

49 Tantum primum pecca-
tum Adae traducitur ad pos-
teros, 12. qu. 81. 1. 2. o. item 3.
q.19.5. ad 1

50 Peccatum originale in
Adam derivatum est ad nos a
peccato actuali eius, 3. q. 8.5. ad 1

51 Peccati originalis infec-
tio fuit in Adam duplicititer, scilicet
per modum actualis pecca-
tum, in quantum contraxit esse
per propriam voluntatem eius,
& permodum peccati quasi na-
turalis, in quantum tota natura
in eo infecta est. In aliis au-
tem tantum secundo modo, 3.
q.8.5. ad 1

52 Non addere aliiquid du-
pliciter dicitur, scilicet quia de

ratione eius est, nihil sibi pos-
se addi, ut Dens, vel quia non
est de ratione eius additio, ut
ens, 1. q.3.4.ad 1

53 Efficacius meruisse quam
nos modo, 1. q.95.4.0.

54 Obtulit sacrificium Deo,
sicut alii iusti. Sed non est
scriptum, ne origo peccati vi-
deatur esse origo gratiae, 22.
quest.85.1.ad 2

55 Non poterat se transferre
in aliam formam, 3. q.13.3.
ad 2

56 Habuit Angelum custo-
dem, 1. q.113.4.ad 2

57 Anima alterius hominis
non fuit in Adam sicut in prin-
cipio effectivo, sed sicut in
principio dispositivo secundum
rationem feminalem, 12.q.82.
1. ad 3

58 Anima Adae fuit produc-
ta in actu sexta die simul cum
angelis. Non autem corpus e-
ius, sed tantum secundum cau-
tales rationes, secundum Au-
gustinum. Secundum alios au-
tem utraque simul in actu pro-
ducta fuit, 1. qu. 90. 4.c. item
q.91.5. ad 5

59 Corpora Adae & Eva fue-
runt immediate producta a
Deo, 1. qu. 91. 2. o. item qu.
12. q.81.5.0.

60 Materia totius humanae
naturæ non potuit esse in A-
dam, 1. q.19.2.0.

61 Addere aliquid super
alterum potest tripli-
citer, scilicet naturam extra-
neam, determinans reale, &
aliquid rationis, 1. q. quest.5.1.
ad 1

62 Non addere aliiquid du-
pliciter dicitur, scilicet quia de
ratione eius est, nihil sibi pos-
se addi, ut Dens, vel quia non
est de ratione eius additio, ut
ens, 1. q.3.4.ad 1

63 Quia absolute dicuntur,
quilibet addito remanent ta-
lia, non autem relativa, 12.
q.60.6. ad 2

64 Aliqua addunt differen-
tiam

tiam supra ens, & aliqua ratione
nem diversimode, 1. q. 5. 3. ad 2.
item q. 13. 1. c.

5 Bonum addit supra ens
respectum rationis ad appeti-
tum, 1. qu. 5. 1. ad 1. & 3. ad 1. &
q. 16. 3. c.

6 Verum addit supra ens re-
spectum rationis ad intellectu-
m tantum, 1. q. 16. 3. c.

7 Unum transcendens addit
super ens indivisionem tan-
tum, 1. qu. 6. 3. ad 1. & q. 11. 1. o.
item 2. c. & q. 30. 3. o.

8 Unum quod est principium
numeri, addit supra ens & su-
pra unum transcendens ratio-
nem mensuræ, 1. q. 11. 0. item
2. o. & q. 3. 3. o.

9 Multirudo transcendens su-
pra ens addit tantum rationem
divisionis, 1. q. 9. 3. o.

1 Adeps in veteri lege pro-
hibetur comedii. Primo, quia
non generat bonum nutri-
mentum, sicut nec sanguis. Se-
cundo propter idolatriam.
Tertio, quia erat pro sacri-
ficio. Quarto, propter sensu-
litatem, 12. qu. 102. 3. ad 8.
& 6. ad 1.

2 Comburebatur Deo, a quo
est & omnium honorum suffi-
cientia, & pro charitate Chri-
stii in passione, 12. q. 102. 3. ad 8.
& 6. ad 1.

1 Adequare & assimilari
ämporiant motum ad æquali-
tatem & similitudinem, non
autem æquale, & simile. Ideo
Filius Dei est filius & æqualis
Patri, & e converso: & adæ-
quatatur, & assimilatur ei, sed
non e converso, 1. qu. 42. 1. ad
3.

1 Adiectiva significant per
modum accidentis, substantia-
va vero per modum substancialis,
1. q. 39. 1. c.

2 Nomina collectiva substancialis

predicant de multisup-

positis in singulari, non autem

adiectiva, sed tantum in plu-

rali, 1. q. 39. 1. c.

3 Adiectiva non secum fe-
rent suppositum sicut substancialis,

sed significatum suum po-

nunt circa subjectum, 1. quæst.

39. 5. ad 5

4 Numerantur secundum sup-

posita, substantiva vero secun-

dum formam sui significati, 1.
quæst. 16. 4. ad 7. item qu. 39.
3. c.

5 Non supponunt, 1. q. 39. 5.

ad 5

6 Copulant, 1. quæst. 39. 5.
ad 5

7 Adiectiva essentialia pra-
dicantur de Personis Divinis
pluraliter, substantiva ven-
tantum singulaliter, 1. qu. 39.
3. o.

8 Substantiva notionalia pra-
dicantur de essentia, non at-
tem adiectiva, nisi mediante
substantiva notionali, 1. q. 9.
5. ad 5 item 6. c.

1 Addiscendi auctum dolor,
tristitia, & delectatio intent
impeditum: sed moderate ad-
juvant, 1. q. 37. 1. o.

1 Auditus regni celorum ap-
pertio est remotio impedimen-
ti gloriae, 3. qu. 39. 5. o. item q.
49. 5. o. item q. 69. 7. o.

1 Adjutare est ordinare ali-
quid ad aliquid per divina, 1.
q. 90. 1. c.

2 Modus adjurationis do-
plex, scilicet coactus & de-
precativus, 22. q. 90. 12. c.

3 Adjurare subditos licet &
troque modo, sed pares vel
superiores tantum secundomo-
dum, 1. q. 83. 17. ad 1. item qu.
99. 1. o.

4 Non licet adjurare dæmo-
nes depredando, sed compel-
lendo ne noceant, non ut pro-
ficiant, 22. q. 90. 2. o.

5 Licet creaturas irrationa-
les, ne per eas nobis damon
noceat, 22. q. 90. 3. o.

6 Summus Pontifex Iudeorum
adjurando Christum co-
dice peccavit, 22. quæst. 90. 1.
ad 1

7 Simon & Judas leguntur
adjurasse dracones, & eis pra-
cepisse, ut in desertum locum
discederent, 22. q. 90. 3. o. c.

Adjuvari dicitur aliquis du-
pliciter, scilicet per ministrum,
& per virtutem. Pri-
mum convenient Deo; non au-
tem secundum, 1. q. 23. 8. ad 3

1 Admiratio est species timo-
ris, & principium Philo-
phæ, 12. qu. 41. 4. o. item 22. q.
18. 3. ad 3

2 Est causa delectationis ra-
tione

A D
tione spei, & actus connatura-
lis, scilicet collationis, 12. qu.
32. 8. o.

3 Consequitur apprehensio-
ne aliquis excedens no-
stram facultatem, 1. q. 105. 7. c.
item 12. qu. 41. 4. c. item 22. q. 18.
3. ad 3. & 3. q. 15. c.

4 Fuit in Christo, 3. qu. 15.
8. o.

1 Admonitio pertinet ad cor-
rectionem fraternalm, 22. q. 9. 3.
7. o.

2 Prævia secreta est de præ-
cepto ante publicam denun-
ciatioinem in iudicio, 22. q. 33.
7. o.

3 Coram testibus debet præ-
cedere accusationem, 22. q. 9. 3.
8. o.

4 Prævia fratri de re qua
dicitur prædato extra judici-
um existenti, tanquam per-
sona qua potest prodeſſe &
non obesse, non eſt de præ-
cepto, 22. q. 33. 8. c. ad 4

1 Adoptio in communi-
tate extranea persona in filium
vel nepotem, & deinceps le-
gitima assumptio, 3. quæst. 3.
3. ad 2

2 Adoptare est admittre
gratis ad participandum hæ-
reditatem, 3. q. 23. 1. c.

3 Adoptare homines conve-
nit Deo, 3. q. 23. 1. o.

4 Convenit toti Trinitati,
licet possit appropriari Patri,
3. q. 4. ad 3 & 5. ad 2. item qu.
23. 2. o.

5 Appropiatu Patri, ut au-
tori, Filio ut exemplari, &
spiritui sancto ut imprimentes,
3. quæst. 3. 5. ad 2. & qu. 23. 2.
ad 2

6 Adoptatio Dei facit ado-
patum esse idoneum, sed adopta-
tio hominis præsupponit i-
doneum, 3. q. 23. 1. c.

7 Sola creatura rationalis a-
doptator a Deo, non ex crea-
tione, sed ex dono Spiritus
sancti 3. q. 23. 3. o.

8 Adoptari convenit etiam
angelis, 3. q. 23. 3. ad 2

9 Adoptio filiorum Dei est
per conformitatem imaginis
ad filium naturalem: imper-
fite quidem per gratiam viae,
sed perfecte per gloriam, 1. qu.
22. 4. ad 2. item 22. qu. 45. 6. c.

A D
ad 1. item 3. q. 3. 5. ad 2. item 8.
c. item qu. 39. 8. ad 3. item q. 45.
4. c.

10 Christus non est filius De-
adoptivus, 3. qu. 23. 4. o. item
q. 32. 3. c. & q. 49. 1. c.

11 Christus fuit filius ado-
ptivus Joseph, 3. q. 23. 1. ad 1

12 Humanis legibus jure de-
cretum est, & ab Ecclesia ap-
probatum, ut legalis cognatio
matrimonium impedit. Suppl.
q. 57. 2. c.

13 Legalis cognatio om-
nium descendantium & per
modum cuiusdam affinitatis
contrafacta, perpetuo matrimoniu-
m impedit, ea autem quæ
est inter filium adoptivum &
naturaliem filium, tandem im-
pedit, quandom manerit in
adoptantis potestate. Suppl.
q. 57. 1. c.

1 Adoratio Dei est actus la-
tris, 22. q. 84. 1. o.

2 Et duplex, scilicet inte-
rior devoſio mentis, & exte-
rior humiliatio corporis. Pri-
ma est principalior, ad quam
& propter quam secunda fit,
22. q. 84. 2. 3. o.

3 Exhibita Deo & creature
non dicitur univoce, sed ana-
logice, 22. qu. 84. 1. ad 1. item
q. 94. 1. ad 2

4 Requirit auctum corpora-
lem, 22. qu. 81. 7. o. item q. 84.
2. o.

5 In adoratione genuflexio-
mus, noctram infinitatem
desigantes respectu Dei; sed
proferimur quasi profientes
nos nihil esse ex nobis, 22. q.
84. 2. ad 2

6 Requirit locum determina-
tum non de necessitate, sed
ad decentiam ex parte ador-
antium, triplice ratione, scilicet
propter loci consecratio-
nem, propter sacra mysteria
& alia sanctitatis signa, quæ
ibi continentur, & propter con-
cursum multorum adorantium,
22. q. 84. 3. o.

7 Judei adorant ad occiden-
tem, ut vitent idolatriam,
& significant mortem Christi,
12. q. 103. 4. ad 3

8 Christiani adorant ad orien-
tem, propter lumen men-
tis, & quia ibi est nobilior
pars,

pars, & nobiliora opera, 22.
q.84.3.ad 3.

9 Adoratio latræ fit ratio-
ne principiï, creationis, &
gubernatiōnis, 22. qu. 81.1.ad
3.item 3.q.25.1.ad 1.

10 Deo debetur latræ pro-
pter deitatem, & deitiae proprie-
tatem, 3.q.25.2.c.

11 Tota Trinitas est adoran-
da una tantum latræ, 22. q.8.1.
ad 1. & qu. 84.1.ad 3.item 3.
q.21.1.ad 1.

12 Relationes divinæ de-
bent adorari latræ, 1. qu. 28.
2.b

13 Deitas, & humanitas
Christi sunt adorandæ una a-
doratione latræ, 3. qu.25.1.o.
item quæst. 58. 3. c. fin. item 1.
ad 1

14 Persona Christi adorari
debet latræ ratione deitatis,
& dolia ratione humanitatis,
perfectionum munere gratia-
rum, 3.q.25.2.c.

15 Humanitas Christi ut u-
nita Verbo, debet adorari la-
træ, non autem secundum fe-
sed hyperdulia, 3.q.25.2.o.

16 Caro Christi adoranda
est latræ, 3. qu.25.3.o.item q.54.
3.ad 1.

17 Hostia debet adorari la-
træ sub conditione in habitu,
2.q.80.6.ad 2.

18 Imago Christi adorari de-
bet latræ, 22. q.81.3.ad 3.item
qu.94.2.ad 1.item 3. q. 25. 2. o.
item 4.c.item 5.ad 2

19 Adoratio imaginis Christi
tradita est ab Apostolis. Et
Lucas depinxit imaginem Christi,
quaë est Romæ, 3. qu. 25.
3.ad 4

20 Ponere imagines Christi,
& sanctorum, & adorare
eas licet nunc, non autem in
veteri testamento, 3. qu. 26.
3.ad 1

21 Crux propria Christi ut
repräsentans Christum, & ut
retigat Christum, & perfusa
Christi sanguine, debet eadem
adoratione latræ cum Christo
adorari. Sed imago crucis
eius in alia materia debet a-
dorari latræ, ut imago Christi
tantum, 22. qu. 103.4.ad 3.
item 3.q.25.4.o.

22 Omnia alia Christi, ut

clavi, & lancea, corona, ve-
stes, & huiusmodi, adorantur
ratione contadus tantum, 3.q.
25.4.ad 3

23 Mater Christi adorari de-
bet hyperdulia, non autem la-
træ, 22. q. 103. 4. ad 2.item 3.
q.25.5.o.

24 Viri sancti debent adora-
ri dulia tantum, 22. qu.84.1.
ad 1

25 Reliquæ sanctorum sunt
adorandæ dulia tantum, 3.q.
25.6. o.

26 Creatura non potest ado-
rari latræ sine peccato, 22. q.
84. 1. ad 1. & qu.94.2. 3.0. item
qu.161. 3.ad 1.item 3. qu. 25. 1.
6.7. o.

A dvventus Christi duplex,
scil. in carne, & ad
iudicium, 3. qu. 1. 6. ad 3.item
q.36.1.ad 1.item ad 3

2. Primus fuit ad mani-
festandam veritatem, & ad libe-
randum a peccatis, & ad tra-
hendum ad Deum, 3. quæst. 40.
x. c.

3 Tertius erit dissimilis pri-
mo duplicerit, scilicet quia
manifestus, & quia terribilis,
3.q.36.1.ad 3

4 Adulatio, + Excedens in
delestantio alias verbis, &
laudibus propter delestantio-
nem folam, vocatur placidus,
si vero causa lucis, vocatura-
dulator, quod tamen communiter
dicuntur etiam primo modo,
20. q.115.1.c.

2 Est excessus delestantio
verbis laudis causa lucis,
ideo est peccatum, 22. qu.115.
1.0.

3 Est peccatum mortale tan-
tum quando est contra chari-
tatem, scilicet de peccato, in-
tentione nocendi, vel cum scan-
dalo, 22. q.115.2.0.

4 Secundum se est turpis
peccatum & vercundius litig-
gio, quia quæ ex dolo sunt,
videtur esse ex infirmitate &
falsitate rationis. Sed est le-
vius, quia minus contrariatur
amicitia, id est affabilita-
ti occultæ, sine vi, & minus
cum contemptu, 22. qu. 116.
2.0.

5 Adulatio, & licetum con-
trariantur amicitia, id est af-
fabi-

tabilitati. Primum secundum
excessum in delestantio, sed
secundum, secundum defi-
ciunt in contristando, secun-
dum vero e converso, 22. qu.
114. princ. item qu.115. princ.
item 1.c.& q.116.1.o.

1. Adulterium est species de-
terminata luxuriæ, 22. qu.154.
1. c. item 8.0.

2. Est graviss. stupro, 22. q.
164. 1. c. item q.170.1.ad 2

3 Ardor in propriis con-
uge est aliqualiter maius adul-
terio, quam ille qui est arden-
tior amatorem alterius mulieris,
3.q.154.8.ad 2

4 Nulla species luxuriæ, vel
guæ, vel vitiorum contra for-
midinam ita directe contra-
riatur dilectioni proximi, si
non adulterium, 22.q.170.1. ad
1.item ad 2

5 Deus in adulterio iuste in-
fundit animam, quia coope-
ratu naturæ, cuius operatio est
generatio, non autem peccato,
1.q.18.2.ad 5

6 Concupiscientia motus ten-
dens in adulterio videtur ali-
qualiter nobis a natura inesse,
12.q.18.2.ad 1

1 A dvocatus scienter de-
fendens causam inju-
stam peccat, & tenetur ad re-
stitutionem, 22.q.71.3.0.

2 Tenetur subvenire cause
pauperum in necessitate, si per
alium, nec per se possit, 22. q.
71.1.0. & 4.c.ad 1

3 Auxilium, & consilium
præstat ei, cujus causa patro-
cinatur, 22.q.71.3.c.

4 Suscipiens scienter can-
dam injuriam injuste ladi-
cum, contra quem injuste pa-
trocinium præstat, 22. qu. 71.
c. ad 1

5 Suscipiens causam inju-
stam, quamvis laudabilis vi-
deatur quantum ad peritiam
artis, tamen peccat quantum
ad injuriam voluntatis, qua
abutitur arte ad malum, 22. q.
71.3.ad 1

6 Si in processo perpendit
advocatus causam esse inju-
stam, non prodat, sed cellet
inducens ad concordiam fine
damno alterius, 22. qu. 71. 3.
ad 2

7 Advocato defendenti ca-
san justam licet prudenter os-
cultare ea, quibus impedi-ri pos-
sit processus eius, non autem
aliqua falsitate uti, 22. qu.7.x.
3.ad 2

8 Licet accipere præmium
moderatum secundum labo-
rem, personas, negotia, &
conuetudines, 22.q.71.4.0.

9 Advocare prohibent fu-
riosi, amentes, impuberis, fur-
di, muti in qualibet causa,
Clerici, monachus, caecus, in-
famis, nisi in necessitate pro-
fe, vel fibi conjunctis, 22. q.
71.2.0.item q.98.3.ad 2

1 Aer secundum inferiorem
partem est locus avium, 1. qu.
71.ad 3

2 Aves sunt productæ prin-
cipaliter ex aere inferiori, se-
cundum considerationem mo-
tus, 1.q.71.ad 3

3 Aer densatus potest figu-
rari, & colorari, 1. qu.75.2.
ad 3

4 Aer & ignis non descri-
buntur in principio Biblia,
quia sunt insensibiles, 1.q.66.
3. ad 5.item qu. 68. 3. c. ad 3.
item qu.71. ad 3. item qu.74.0.
ad 2. & 0.01.1.ad 4

1 Affabilitas, sive amicitia
non est specialis virtus distin-
cta ab aliis, sed est aliquid
consequens omnes virtutes,
22. qu. 23. 3. ad 1. item qu.114.
1.ad 1

2 Sive amicitia est pars an-
nexa iustitiae, 22.q.114.2.0.

3 Affabilitati opponitur litig-
gium, 22.q.116.1.0.

1 Afficit magis delestantio
quam tristitia, sed minus per-
cipitur, 12.q.35.6.0.

2 Afficit est virtus benevo-
lentia faciens placere superiori-
bus bona inferiorum, 22. qu.
80.ad 2

3 Affectionem hominis per se
quidem solus Deus videt, sed
secundum quod per aliquam si-
gnificatur, potest eti-
am ipsum homo cognoscere,
12. qu.112.5.c.item 22. qu.106.5.
ad 3

4 Passio divinorum dicitur
affectione ad divina, & conjunc-
tio ad ipsa per amorem Dei,

& per gustum spiritualem di-
vinorum, 12. q. 11. 5. c. item 22.
qu. 10. 12. 5. c. item 22. q. 45. 2. c.
ad 1. & qu. 97. ad 2. item qu. 154.
2. c. item q. 162. 3. ad 1. fin.

1 Affinitas contrahitur in-
ter confanguineos viri, & u-
xor ex matrimonio, con-
fanguinitas ex naturali genera-
tione efficitur, Suppl. q. 55.
3. o.

2 Ex morte viri, & uxoris
non tollitur affinitas, Suppl.
q. 55. 2. c.

3 Fornicarius concubitus in
quantum aliquid de carnali
conjunctione participat, affi-
nitatem causat, sicut licitus
matrimonii concubitus, Sup-
plem. q. 53. 5. i.

4 Publica potius quedam
honestatis iustitia ex sponsali-
bus contrahitur, quam aliqua
affinitas, Suppl. q. 55. 4. c.

5 Affinitas affinitatem non
causat, Suppl. q. 45. 5. o.

6 Matrimonium præcedens
non modo contrahendum, sed
contrahit dirimendum, Supplem.
q. 55. 6. c.

7 Tot fuit gradus affinita-
tis, quot fuit confanguinita-
tis, Suppl. q. 55. 8. o.

8 Conjugium inter consan-
guineos, & affines contractum
semper dirimendum est, Suppl.
q. 55. 9. c.

9 Graduum distinzione per se
confanguinitati convenient, af-
finitati vero non nisi median-
te confanguinitate, ut quanto
gradu confanguinitatis attrinet
mihi vir, toto gradu affinitati
attinet mihi uxor. Suppl. q. 55. 7. c.

ro Per viam accusationis
procedendum est ad separa-
tionem matrimonii inter consan-
guineos & affines, contrahi, Suppl. q. 55. 10. c.

11 Procedendum est per te-
tes in matrimonii contrafieri
separatione inter consanguineos & affines, Suppl. qu. 55.
11. o.

1 In omni affirmatione sub-
iectum, & prædicatum sunt
idem re, & different ratione,
x. q. 13. 12. c. item q. 48. 5. ad 3.

2 Affirmatio naturaliter
prior est negatione, quia sim-

plicior, & significat compo-
sitionem priorem divisione, &
significat esse quod est prior
quam non esse, 22. qu. 122. 2.
ad 1

3 Ad affirmationem tempe-
sequitur negatio oppositi, non
autem e converso, quia ad plu-
ra se extendit negatio quam af-
firmatio, 12. q. 100. 7. ad 1

Agatha non uetus medici-
nis, sed expedita hoc a Deo,
non tentavit Deum, 22. q. 97.
ad 3

1 Agens triplex, scilicet u-
nivocum, analogum, & aquivo-
cum, 1. qu. 13. 5. o. item n.
q. 60. 1. c.

2 Quintuplex, scilicet ad u-
vans consuens, disponens,
perficiens principale, & per-
ficiens instrumentale, 12. qu. 17.

3 Duplex, scilicet naturale
& voluntarium, 1. qu. 19. 4. c.
item qu. 41. 2. c. & qu. 47. 1. ad 1.

4 Duplex, scilicet in esse, &
in fieri. Primum conservat es-
seum in esse & fieri, secun-
dum tantum in fieri, 1. qu. 104.
1. c. ad 2. & 22. q. 52. 3. c.

5 Duplex, scilicet principale
& instrumentale, 1. qu. 4. 2.
c. & q. 62. 1. c.

6 Analogum est causa uni-
versalis totius speciei, non au-
tem univocum, sed tantum in-
dividi, 1. qu. 1. 5. ad 1. item
104. 1. c.

7 Agentia different dupliciter,
scilicet secundum natu-
ram, & secundum virtutem a-
ctivam, 12. q. 25. 4. c.

8 Univocum est proportiona-
tum passo, ideo facit ef-
ficiam eidem speciei vel na-
tioni, non autem univoco-
rum, 1. qu. 13. 5. cor. ad 1. & 12.
q. 60. 1. c.

9 Voluntarium determinat
sibi finem, non autem agentia
naturale, 1. q. 19. 4. c.

10 Naturale determinator ad
unum effectum, non autem a-
gens per intellectum, 1. qu. 19.
4. c. item qu. 41. 1. 2. c. item qu.
47. 1. ad 1. & qu. 116. 1. c. item
12. q. 10. 1. ad 1

11 Actio naturalis agentis
proportionatur naturæ eius,
non

non actio agentis per intellec-
tum, 1. q. 41. 2. c.

12 Agens naturale est causa
in fieri tantum, sed agens Di-
vinum est causa in esse & fieri,
1. q. 104. 1. c.

13 Agit per motum, ideo
requirit materiam, non autem
agens Divinum, 1. q. 90. 3. item
22. q. 173. 3. c.

14 De ratione agentis instru-
mentalibus est, esse movens mo-
tum, 1. q. 19. 1. ad 2

15 Secundarium non agit
sine principali, sed cooperat
sine principali agenti, 3. q. 71.
4. c.

16 In omnibus agentibus or-
dinatis secundum agit in vir-
tute primi, quod movet secun-
dum ad agendum, 1. qu.
105. 1. c. ad 2

17 Instrumentale exequitur
actionem principalis agentis
per aliquam actionem pro-
priam, & connaturalem sibi,
1. qu. 45. 5. c. item 3. qu. 62. 1.
ad 2

18 Instrumentale non agit
per virutem sua formæ sicut
agens principale, sed folium per
motum a principali agenti, 1.
quæst. 18. 3. c. item 12. quæst. 12.
ad 1. item 3. qu. 62. 1. 2. c. item
q. 4. 6. 5. c.

19 Principale agit secundum
exigentiam sua formæ. Ideo
virtus ejus activa habet esse
completum, non autem in-
strumentale, quia agit ut mo-
tum ab alio, 3. q. 63. 5. ad 2

20 Omne agens in quantum
agens, est nobilissimum, non
autem simpliciter, 1. qu. 39. 2.
ad 3. & qu. 79. 2. ad 3. & 12. qu.
100. 7. ad 1

21 Idem secundum idem non
potest esse agens, & patiens,
22. qu. 59. 3. c.

22 Naturale inducit in pa-
tientem dupliciter effectum, scilicet
formam, & motum con-
sequenter formam, 12. qu. 26.
2. o.

23 Impressio agentis in pas-
sum est duplex, scilicet per modum
qualitatis, & per modum pa-
tionalis, 22. qu. 171. 2. c. & qu. 174.
5. ad 1. & q. 175. 3. ad 2

24 Caracter agentis sine
medio nulla distantia est ad

A G 129
passum, 1. quæst. 8. 1. c. item
ad 2

25 Materia corporalis re-
ducitur ad actum imperfe-
ctum, sola virute agentis u-
niversalis, non autem ad per-
fectum, nisi mediante agente
particulari, 1. qu. 79. 4. c. item
ad 1

26 Materia non coincidit
cum agente, cuius actio est
transiens, nec movet se. Sed
contrarium est in voluntate,
12. q. 74. 1. ad 3

27 Nullum agens præter De-
um attingit materiam primam,
sed præsupponit eam, 3. q. 75.
4. c.

28 Agens infinita virtus
non requirit materiam, nec
dispositionem materiam, nisi
ratione effectus, nec hoc ab
alio agente, 12. qu. 112. 2 ad 3.
item qu. 113. 7. c. item 22. q. 71.
3. c.

29 Omne agens quanto per-
fectius habet formam qua
agit, tanto major est ejus po-
tentia in agendo, 1. q. 25. 2. c.

30 Forma effectus est in a-
genti naturali secundum simili-
litudinem naturæ, sed in arti-
ficiali est secundum tandem ra-
tionem, non autem secundum
eundem modum essendi, 1. q.
15. 1. c.

31 Agens non ageret propter
formam, nisi in quantum si-
militudo forma esset in eo fe-
cundum esse naturale vel in-
tellegibile, 1. q. 15. 1. c.

32 Forma subsistens Platoni-
ca non potest esse agens, 1.
qu. 15. 4. c. item ad 2. & qu. 91.
2. c.

33 Omne agens cum motu
potius est duratione suo effectu,
non autem agens quolibet su-
ne motu, 1. qu. 42. 2. c. item q.
100. 7. ad 1

34 Intendit facere aliquod fi-
nitum, 1. qu. 7. 4. c. item qu. 33.
7. c. & qu. 47. 3. ad 2. & qu. 62.
9. c.

35 Agit sibi simile, 1. q. 115.
1. c.

36 Effectus dupliciter affi-
milatur agenti, scilicet secun-
dum speciem, & secundum vir-
tualem continentiam, 1. q. 13.
5. c. item qu. 105. 1. ad 1. item
F 5 q. 110.

Qu. 110. 2.c. item qu. 115. 3. ad 3.
& q. 117. 3.c.

37 Tota potentia agentis univocum manifestatur in suo effectu , non autem potentia sequivoci , 1. qu. 25. 2.ad 2. item ad 3.

38 Agens per eandem virtutem potest producere multos effectus se invicem consequentes , 22. q. 29. 4.c.

39 Plura agentia subordinata possunt producere eundem effectum , 2. q. 82. 3.c. item ad 2.

40 Secundum presupponit aliquid a primo , 1. q. 90. 3.c.

41 Quanto virtus agens ad plura & remota extendetur , tanto est potior in iis quae propter sequuntur , sed in iis quae quantum propter aliud , est e converso , 22. q. 174. 2. ad 2.

42 Agens univocum reducitur ad sequivocum , non autem in e converso , 1. q. 13. 5.ad 1

43 Nullum agens ex necessitate naturae potest esse primum agens , cum ei determinetur finis ab alio , 1. q. 19. 4.c. & 12. q. 1. 3.ad 2

44 Deus , natura , & omne agens agit semper quod melius est tibi , non autem partiri , 1. q. 47. 2.ad 1 & q. 48. 2.ad 3. & q. 91. 3.c.

45 Omne agens in quantum huiusmodi , est in actu , 1. q. 2. 3.c. & qu. 4. 1.c. & qu. 25. 1.c. ad 1. & q. 76. 1.c. & qu. 89. 3.c. & qu. 115. 1.c. & 12. qu. 79. 2.c. & 3. qu. 8. 5. c. & qu. 75. 4.c. & qu. 77. 3.c.

46 Creatum agit potentia differenti ab essentia eius , 1. q. 54. 1. 2. 1. o.

47 Nullum agens aut , nisi in virtute Dici , 1. q. 105. 3.c.

48 Aliquid agit in virtute alterius dupliciter , scilicet ut motum a virtute eius , & ut utens virtute eius , 1. q. 36. 3. ad 4.

I O mne agens agit propter finem , 1. q. 44. 4. 0. item 12. q. 1. 2. 0. item q. 6. 1.c. & qu. 9. 1.c. item qu. 12. 1.c. item 5. 0. item qu. 17. 8.c. qu. 18. 6.c. item qu. 94. 2.c.

2 Agere propter finem dicitur dupliciter , scilicet a primo ab alio directum : primum convenit solis rationibus , secundum vero carceribus ratione , & brutis , quæst. 2. 3. 1.c. item ad 2. & 44. 4. ad 3. & quæst. 59. 3. c. & quæst. 10. 1. ad 1. item 1. quæst. 1. 2. 0. item quæst. 2. 5. c. ad 3. item quæst. 17. 2. ad 3. & quæst. 93. 3. corp. & quæst. 114. 1.c. fin. & 22. quæst. 50. 2.c. & quæst. 62. 1. ad 2.

3 Diversariorum actionum sunt diversi fines proximi , sed et tantum unius ultimæ , 12. q. 1. 3. ad 3.

4 Finis est causa tantum , ut est in voluntate agentis , 12. q. 1. ad 1

5 Omne agens agit propter bonum , 1. q. 105. 5.c

6 Deus agit propter finem communicandum aliis , scilicet se , non autem propter finem sibi acquendum , 1. q. 44. 4. 0.

7 Omnia quæ sunt in toto mundo aguntur , præter primum agens , quod nullo modo ab alio agitur , 1. quæst. 60. 1. ad 2.

8 Omne agens aliud a Deo agit propter alium finem a se : ideo agit ex indigentia , 1. q. 44. 4.c. ad 1

9 Agere propter indigeniam est agentis imperfeti , quod natum est agere & pati , ideo non convenit Deo , 1. q. 44. 4. ad 2

10 Ut Deus vel charitas sit finis actionis , requiritur quod ratio prius cogitans de eis ordinaverit eam in Deum , 12. q. 1. 6. ad 2

11 Non oportet quod agens semper cogite de ultimo fini , 12. q. 1. 6. ad 3

12 Quicquid homo faciat , verum est dicere quod homo agat propter finem : etiam agendo actionem , quæ est ultimus finis , 12. q. 1. 1. ad 2. 6.

13 Omnia quæ agit homo , agit propter ultimum finem , 12. q. 1. 6. 0.

14 Agere tripliciter dicitur , scilicet effective , forma- liter , & finaliter , 1. q. 48. 1. ad 4

15 Tripliciter contingit , scilicet per se primo , per par tem , & per accidens , 1. q. 76. 1. c.

16 Mediante alio tripliciter sumitur , scilicet virtute ejus , & supposito , vel instrumento , & principio formali , 1. q. 36. 3. ad 4

17 In agentibus ordinatis , secundum potest dupliciter agere vel moveri , scilicet secundum propriam naturam , vel secundum naturam superiорis , 22. q. 2. 3.c.

18 Aliquid agere potest ultra speciem suam in virtute agentis superioris , non autem in virtute propria , 12. q. 109. 1.c. item 3. ad 1. item q. 112. 1.c. item qu. 114. 2.c. item 3. qu. 77. 3. ad 3

19 Agile erit corpus glorio sum sicut anima , ut ei sit habili ab obediendum , Suppl. q. 84. 1. c.

20 Corpora gloriofa movebantur agitare sua ut eis libitum fuerit , Suppl. qu. 84. 2. 0.

21 Corpora gloriofa movebantur in tempore , sed im perceptibili propter brevitatem , Suppl. q. 84. 3.c.

22 Alius est species avaritiae , 22. q. 118. 8.ad 4

23 Agiographæ sapienti lo quebantur de cognoscibilis humana ratione , non quasi ex persona Dei , sed propria , tamen cum adiutorio divini luminis , 22. quæst. 174. 2. ad 3

24 Agnus jugiter oblatus mane & vesperi , erat principale sacrificium veteris legis , 3. q. 22. 3. ad

25 Agnus paschalis erat præcipuum sacramentum repræsentativum passionis Christi , 3. q. 73. 5.c.

26 Christus dicitur agnus tripliciter , scilicet propter virte puritatem , mortis manuordinem , & peccati expiationem , 12. quæst. 102. 3. ad 2

27 Si tractus lucratus est , non teneret restituere , quia ille qui amicit non meretur recipere , 21. q. 12. 7.ad 2

28 Alexius omnibus suis propter Christum dimissis men-

dicus

dicus gaudebat elemosynam
a servis suis te accepisse, 22. q.
287. s.e.

² Alienum quod est extra-
num, & dissimile. Sed hoc
non importatur, cum dicitur
alius, 1. q. 31. 2. ad 3.

² Ne tollatur aequalitas vel
similitudo in divinis, vita-
nus est nomen alieni, & dis-
crepant, 1. q. 11. 2. c.

³ Dicimus filium Dei aliam
a patre, licet non dicamus alienum,
1. q. 31. 2. ad 3.

Alietus pascitur ministris
avibus, & significat molestos
pauperibus, 12. qu. 102. 6. ad 1.
20. 2.

² Alimentum pertinet ad ve-
ritatem humanae naturae, 1. q.
119. 1. 6.

² Corporale convertitur in
substantiam alii, sed aliem
spirituale & converso. Ideo
spirituale conservat, li-
cit non fumarum realiter, non
autem corporale, 3. qu. 73. 3.
ad 2.

¹ Alius significat diversitatem
personarum, sed aliud
diversitatem similitudinum, id est
essentia, 1. qu. 31. 2. c. 6. & ad 4.

² Diversitas accidentis facit
alterum similiorem, sed diver-
sitas substantiae facit aliud
secundum essentiam, nisi adit
diversitas suppositorum, 3. qu.
17. 1. ad 7.

³ Filius Dei est alius a pa-
tre, non autem aliud, 1. q. 31.
2. o. & 4. 2.

^x Altare debet esse lapi-
deum multipli ratione, scilicet
quia altare lapideum signifi-
cat Christum, & corpus
Christi in sepulchro lapideo
fuisse reconditum, & quoad
usum sacramenti lapis solidus
est, & de facilis poterit inveni-
ri obique, 3. q. 83. 3. ad 5.

² In veteri lege erat tantum
unum altare ad unum effi-
cuum deputatum, ideo erat
anreum, vel terrenum, vel li-
gneum, 12. qu. 102. 4. ad 7. item
3. q. 83. 3. ad 5.

³ Ratio omnium pertinen-
tium ad altare tabernaculi, 12.
q. 102. 4. ad 6. & 7.

⁴ Altare significat Christum,
12. qu. 102. 4. ad 5. fin. item 3. qu.

item 4. ad 9. item 5. ad 2.

⁵ Significat crucem Christi,
3. q. 83. 1. ad 2.

⁶ Constituitur angelis, &
sandis, 22. q. 85. 2. ad 3.

⁷ Alteratio est in prima spe-

ciantum, 12. qu. 52. 1. ad 3. i-

tem 52. 1. ad 3.

² Proprie fit tantum secun-
dam qualitates secundum, 12.
q. 50. 1. ad 3. item 9. 52. 1. ad

⁸ Amalecite, Ammonita, &
Moabita erant excisi in ze-
ternum a civitate Iudaorum,
sed Egypti & idumai per
triennium tantum, 12. q. 105.

3. cor. ad 1.

¹ Amaritudo est effectus
rancoris, & filia acedie, 22.
q. 25. 4. ad 3.

¹ Ambitus est peccatum op-
positum magnanimitati secun-
dam excessum, quia est inor-
dinatus appetitus honoris, 22.

² Non est circa vestes, & ex-
teriorum cultur, nisi secun-
dum quod ad honorem perti-
nent, 22. q. 131. 2. ad 3.

³ Appetitus dignitatum in-
ordinatus ratione honoris per-
tinet ad ambitionem, sed pie-
tate debitum dignitatem usum,
ut excedentem facultatem ap-
petit, perrite ad prae-
sumptionem, 22. quæst. 131. 2. c.

² Ambrosius in ecclesie Me-
diolanensi cantum instituit,
secundum Augustinum, 12. q.
21. 2. b.

¹ Amicitia est amor mutu-

alitatem fundatas super
aliquam communicationem,
12. qu. 65. 3. c. item 22. qu. 21.

^{8. c. item 5. c.}

² Amicitia qua est affabilis,
non habet perfectam rationem amicitiae, sed familiaritatem ejus, scilicet ad decentem
convergationem in diuis, &
facilius delefabiliter ad omnes,

non aequaliter, 22. q. 114. 0

³ Amicitia utilis, & delefabi-
lis deficit a ratione vera
amicitiae, in quantum trahit
ad amorem concupiscen-

tiæ, 12. q. 264. ad 3. item 22.

⁴ 19. 10. ad 2.

⁴ Non est virsus specialis
distincta ab aliis: sed est ali-
quid consequens omnes virtu-
tes, 22. q. 23. 3. ad 1. item 9.

⁵ 114. 1. ad 1.

⁵ Species amicitiae dupli-
citer distinguuntur, scilicet secun-
dum fines, & sic sunt tres,

⁶ scilicet amicitia honesti, utili-
tatis, & delefabilitatis. Et secun-
dum communicationes, 22.

⁷ quæst. 23. 1. ad 3. item 5. corp.
ad 3.

⁶ Amicitia duplex, scilicet in
conversatione & in affectu,

⁸ 21. q. 114. 1.

⁷ Non est eisdem ad felici-
pium, quia est uno, ideo est
inter plures, 22. q. 23. 4. o.

⁸ Est ad aliquos dupliciter,
scilicet per se, id est ad ami-
cos tantum, & propter aliud,

⁹ & sic est ad inimicos, 21. q. 23.
1. ad 2. item ad 3. & 25. 8. c.

⁹ Non est ad irrationalia,
1. q. 10. 2. ad 3. item 22. q. 23.

¹⁰ 1. c. item 9. 25. 3. o.

¹⁰ Non potest ad virtu-
tes, nec ad aliqua alia acci-
dencia, 22. q. 25. 2. c.

¹¹ Amicitia honesti non
est ad vitiosum per se, sed
propter aliud, 22. quæst. 23. 1.
ad 1.

¹² Conservatur, & augetur
per exercitum operum ami-
cabilium, & meditationem,

^{22. q. 82. 2. ad 2}

¹³ Cum vera amicitia fu-
pra virtutem fundetur, qui-
quid in amico contrariatur
virtuti, impedivit eam amici-
tia, & quicquid est virtuo-
sum est provocativum amici-
tia, 22. q. 106. 1. ad 3

¹⁴ Per recompensationem
beneficiorum amicitia con-
servatur, 22. quæst. 106. 1.
ad 3

¹⁵ Vera facit desiderium
videndi amicum, & mutuus
colloquio gaudet, 12. q. 23. 1.
ad 2

¹⁶ In divinis non est amor
ex amore, quia ibi est unus
tantum amor perfectus, 1. q.

^{27. 5. ad 3. & 9. 37. 1. ad 4. & qu.}

^{41. 6. o.}

⁵ Est proprium nomen Spi-
ritus sancti, 1. quæst. 37. 1.

⁶ Spiritus sanctus ut amor,
& ut nexus est media per-
sona, sed est tertia, secundum

⁷ Principitaliter intendit
conviventes delectare. Sed
quando oportet, non veretur
contrifare eos propter bo-
num promovendum, vel pro-
pter malum vitandum, 22. q.

^{114. 1. ad 3. item 2. ad 1. item}

^{9. 115. 1. c. item 9. 116. 2. c. item}

^{9. 168. 1. ad 3.}

¹⁸ Delectationes, & utilita-
tes provenientes ex amicitia
potuisse dici merces, non au-
tem amicus proprius, sed cau-
saliter, 12. q. 14. 6. 3.

¹⁹ Homo debet pati detri-
menta corporalia propter a-
micum, non autem spiritua-
lia, 22. q. 26. 4. ad 2

²⁰ Amicus peccantibus ma-
gis auxiliandum est ad recu-
perationem virtutis, quam ad
recuperationem temporalium,
quandiu est spes de salute co-
rum, nec tanquam amplius est
habenda familiaritas sic ad
eos, 22. q. 125. 6. ad 2

²¹ Amicus magis debet sub-
venire in damnis virtutum,
quam rerum exteriorum, 22.
qu. 25. 6. ad 2. item qu. 33.
1. c.

²² Discordia opinionum
potest esse inter aliquos cum
amicitia, & pace, 22. q. 29. 3.
ad 2. item q. 37. 1. c.

²³ Amydum sit ex tritico corru-
pto, ideo non videtur quod
panis ex eo confectus possit fieri
corpus Christi, 3. qu. 74. 3.
ad 1.

¹ Amor notionalis in divi-
nis sumitur tripliciter, scilicet
essentialiter, notionaliter,
& personaliter, 1. quæst.

^{37. 0.}

² In divinis est subsistens,
1. q. 37. 1. ad 2

³ Amor ut Dei communi-
cat naturam, non autem ut
amor, 1. q. 27. 4. ad 3

⁴ In divinis non est amor
ex amore, quia ibi est unus
tantum amor perfectus, 1. q.

^{27. 5. ad 3. & 9. 37. 1. ad 4. & qu.}

^{41. 6. o.}

⁵ Est proprium nomen Spi-
ritus sancti, 1. quæst. 37. 1.

⁶ Spiritus sanctus ut amor,
& ut nexus est media per-
sona, sed est tertia, secundum

ordinem numeri, & originis,
2. q. 37. 1. ad 3.

7 Procedit per modum amo-
ris, 1. q. 27. 3. 4. 5. o. item q. 37.
1. o. item q. 45. 7. c.

8 Ex suo modo procedendi
est amor patris in filium, &
e converso, 1. q. 37. 1. ad 2. item
3. q. 32. 1. c.

9 Pater amat filium, &
e converso, Spiritu sancto, per
modum effectus formalis, 1.
q. 37. 2. o.

10 Pater amat se Spiritu
sancto, non autem generat
se filio, nec spirat se Spiritu
sancto, 1. q. 37. 2. ad 2. item
ad 3.

11 Pater, & filius amant nos
Spiritum sancto, 1. q. 37. 2. ad 3.

12 Deus amat omnia, qua-
ab eo sunt, 1. q. 20. 2. o. item q.
22. 3. ad 1. item 12. q. 110. 1. c.

13 Amor transfert Deum, &
omne amans extra se, 1. q. 20.
2. ad 1.

14 Dilectio Dei duplex, sci-
licet communis, qua diligit
omnem creaturam: alia spe-
cialis, qua trahit creaturam
rationale supra conditionem
eiusdem naturae ad par-
ticipationem sui, 12. qu. 110.
1. c.

15 Amor ut passio, secun-
dum suum materiale non est
in Deo, sed tantum secundum
suum formale, 1. qu. 20. 1. o.
item q. 82. 5. ad 1.

16 Amor Dei causat bonita-
tem in rebus, sed amor no-
ster causatur ab eo, 1. q. 20. 2. c.
item q. 23. 4. c. item 12. q. 110. 1.
c. ad 1. item 3. q. 86. 2. c.

17 Deus ab aeterno dilexit
creaturas in propriis naturis,
& voluit eas esse, non autem
tunc, 1. q. 20. 2. ad 2.

18 Amat creaturem irratio-
nales, non amore amicitiae,
sed quasi amore concupis-
ciae, 1. q. 20. 2. ad 3. item 22. q.
25. 3. c. ad 1.

19 Diligit peccatores, & da-
mnatos, 1. q. 20. 1. ad 4. item q.
23. 3. ad 1. item ad 2.

20 Diligit damnatos quoad
naturam, sed odit eos, in quantum
sunt mali, & in quantum
non vult eis bonum virae ater-
nae nisi voluntate antecedente,

1. q. 20. 2. ad 4. item q. 23. 3. ad

1. item 22. q. 83. 16. c. item 3. q.
49. 4. ad 1.

21 Plus amat aliqua, quam
alia ex parte boni voliri, sed
aequaliter ex parte actus, 1. qu.
20. 3. o.

22 Semper plus amat melio-
ra, 1. q. 20. 4. o.

23 Plus amat Christum quam
omnes creature, 1. q. 20. 4. ad
1. item ad 2.

24 Plus amat angelos, quam
homines quoad esse naturae,
sed quoad esse gloriae, aliquos
plus, aliquos minus, vel aqua-
liter, 1. q. 20. 4. ad 3.

25 Plus amat innocentem,
quam preuentem aequaliter
charitatis quoad primum
accidentale tantum, 1. q. 20.
4. ad 4.

26 Plus simpliciter amat
peccatores praedictos,
quam iustum praescirum, sed
ut nunc e converso, 1. q. 20. 4.
ad 5.

27 Potest immediate amari
a nobis in hac vita, 22. q. 27.
4. o.

28 Omnis creatura natu-
rally plus diligit Deum, quam
se, 1. q. 60. 5. o. & 12. q. 109. 3. c.
item 22. q. 26. 3. c.

29 Modus amandi Deum
non potest determinari, 22.
q. 27. 6. c.

30 Deus potest a creatura
diligi totaliter ex parte Dei,
& parte sui, non ex parte a-
ctus, 22. q. 27. 5. o.

31 Amor quo diligimus De-
um, non est infinitus, 22. q.
27. 5. c.

32 Dilectio Dei est finis o-
minus actionis hominis, &
summa perfectionis eius, 22.
q. 27. 6. c. ad 3.

33 Deus diligit propter
alium non formaliter, nec
effectiva, nec ut finis, sed dis-
positive, vel materialiter, 22.
q. 27. 6. c. o.

34 Antecedentia dilectionem
Dei in via sunt tria, scilicet
apprehensio Dei per audi-
tum, per visum, & per gu-
stum. Primum est in incipi-
tibus, secundum in proficien-
tibus, & tertium in perfe-
ctis, 22. q. 34. 9. o.

35 A-

35 Amor Dei est congrega-
tivus, sed amor sui est disgre-
gativus, 22. q. 73. 1. ad 3.

36 Est, vivere, & intellige-
re, est appetibile, & amabile
omnibus, ideo Deus inquan-
tum est causa horum, non pot-
est ab aliquo haberi odio, 21.
q. 24. 1. o.

37 Dilectio Dei includitur
in dilectione proximi virtute,
sicca causa in effectu, & e con-
verso sicca causa in causa,

38 Amare Deum est magis
meritorum, quam amare pro-
ximum, 22. q. 27. 8. o. item q.
12. q. 2. o.

39 Diversae opiniones de
Petro, & Joanne Apolofo de
dilectione Christi, activa, &
passiva, 1. q. 20. 4. ad 3.

40 Angeli in statu natura-
lambant Deum super omnia,
1. q. 60. 5. o. item q. 62. 2. ad 1.
& q. 63. 1. ad 2.

41 Angeli naturaliter plus
diligunt Deum, quam se, 1. q.
60. 5. o. item 12. q. 109. 3. o. item
21. q. 26. 3. c.

42 In angelis est dilectio na-
turalis, & eleativa, 1. q. 60. 1.
2. 3. o.

43 Angelus, & homo dilige-
ntur se dilectione naturali, &
eleativa, 1. q. 60. 1. o.

44 Quilibet angelus diligt
alium sicut seipsum dilectione
naturali, etiam malum bonos,
1. q. 60. 4. o.

45 In angelis beatis perfec-
terat dilectio naturalis, 1. q.
62. 7. o.

46 Deus est ex charitate a-
mandus super omnia, 22. qu.
44. 8. ad 2.

47 Quilibet debet ex chari-
tate plus diligere Deum, quam
se, 22. qu. 20. 3. o. item q. 44.
8. o.

48 Angeli sunt a nobis ex
charitate amandi, 22. qu. 25.
10. o.

49 Deus debet ex charitate
magis amari quam proximus,
22. q. 26. 2. o.

50 Tantum quatuor debent
ex charitate amari, scilicet
Deus, proximus, anima, &
corpus, 22. q. 25. 12. o. item q.
44. 3. ad 1. item 8. ad 2.

51 Homo potest ex charita-
te sed diligere, 22. q. 75. 4. o.

52 Quilibet ex charitate de-
bet magis se amare, quam pro-
ximum, 22. q. 26. 4. o. item q.
44. 8. ad 2.

53 Proximus debet amari ex
charitate propter Deum, non
autem principaliter, 22. q. 25.
1. o. item 2. ad 1. & 8. c. item
q. 103. 3. ad 2. item q. 188. 2. c.

54 Corpus debet ex chari-
tate diligi, 22. q. 25. 5. o.

55 Proximus debet ex chari-
tate magis diligi, quam pro-
prium corpus, 22. q. 73. 5. c.
item 22. q. 26. 5. o. item q. 44. 8.
ad 2.

56 Peccator debet diligi ex
charitate quoad naturam, non
autem quoad culpam, 22. qu.
25. 6. o. item 11. c. & qu. 64.
2. c.

57 Amare inimicum ut sic,
est perversum, sed quoad natura-
lum in communi est, de
praecepto culiber, non autem
in particulari, nisi in prepara-
tione animi, sed est de per-
fectione, 22. q. 25. 8. o. item 9.
c. item q. 34. 3. ad 3. & q. 83. 8. c.
& q. 108. 1. c.

58 Signa amoris oportet i-
nemicis ostendere in communi-
ni, non autem in speciali,
nisi in preparacione animi,
sed est de perfectione, 22. q. 25.
9. o.

59 Virtutes debent amari
ex charitate, 22. q. 25. 2. c.

60 Charitas amari debet ex
charitate, 22. q. 25. 2. o.

61 Aliquid potest diligi ex
charitate dupliciter, sc. amore
amicitiae, & sic amari potest
accidentia, & res irrationalis,
non autem primo modo, 22.
q. 25. 2. 3. o. item 11. c.

62 Daemones, & casti da-
matai quoad naturam sunt ex
charitate amandi, non autem
quoad gloriam, nisi voluntate
antecedente, 22. qu. 25. 11. o.

63 Omne ens naturaliter
plus diligit se, quam alterum,
1. q. 60. 4. ad 2. item 5. ad 2.

64 Deus plus amat nos,
quam e converso, 22. q. 26. 12.
ad 3.